CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
VERICA TRSTENJAK
prezentate la 13 martie 2008 [1]

Cuprins

I — Introducere ..... I - 6140

II — Cadrul juridic ..... I - 6141

III — Situația de fapt și procedura ..... I - 6142

A — Situația de fapt din acțiunea principală ..... I - 6142

B — Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată ..... I - 6145

1. Cu privire la primul motiv ..... I - 6145

2. Cu privire la al doilea motiv ..... I - 6146

3. Cu privire la al treilea motiv ..... I - 6148

4. Cu privire la măsurile de organizare a procedurii și la activitățile de cercetare judecătorească necesare ..... I - 6148

C — Procedura în fața Curții și concluziile părților ..... I - 6149

D — Motivele de recurs și argumentele părților ..... I - 6150

IV — Apreciere juridică ..... I - 6154

A — Considerații introductive ..... I - 6154

1. Considerații de drept material ..... I - 6154

2. Considerații de drept procesual ..... I - 6156

B — Examinarea motivelor de recurs ..... I - 6157

1 — Limba originală: germana.

1. Primul motiv de recurs: încălcarea principiului repartizării competențelor între statul de export și statul de import ..... I - 6157

a) Cu privire la repartizarea competențelor între statul de export și statul de import ..... I - 6157

b) Cu privire la o apreciere diferită în condițiile unui comportament abuziv al autorităților statului de export ..... I - 6159

2. Al doilea motiv de recurs: încălcarea dreptului de acces la dosar sau a altor drepturi la apărare ..... I - 6161

3. Al treilea motiv de recurs: repartizarea sarcinii probei ..... I - 6166

4. Al patrulea motiv de recurs: respingerea măsurilor de cercetare judecătorească ..... I - 6170

5. Al cincilea motiv de recurs: calificarea juridică a documentelor și/sau a situațiilor de fapt cu privire la neîndeplinirea obligațiilor, imputabilă autorităților turce și Comisiei ..... I - 6171

a) Cu privire la presupusa neîndeplinire a obligațiilor de către autoritățile turce ..... I - 6171

i) Aprecierea celor 32 de certificate A.TR.1 în discuție ca fiind false .. I - 6171

ii) Cu privire la certificatul A.TR.1 WVB D 437214 ..... I - 6172

iii) Neîndeplinirea de către autoritățile vamale turce a obligațiilor referitoare la ștampile ..... I - 6172

iv) Neîndeplinirea de către autoritățile turce a obligațiilor referitoare la înregistrarea oficială a documentelor ..... I - 6172

v) Neîndeplinirea obligațiilor de către autoritățile turce prin participarea la eliberarea de certificate incorecte ..... I - 6173

vi) Neîndeplinirea obligațiilor de către autoritățile turce în cadrul acordării de asistență administrativă ..... I - 6173

vii) Neîndeplinirea obligațiilor imputată autorităților turce ca urmare a altor circumstanțe și obstrucționarea verificărilor din Mersin ..... I - 6174

b) Cu privire la pretinsa neîndeplinire a obligațiilor de către Comisie .... I - 6174

i) Neîndeplinirea obligațiilor la controlul regimului preferențial aplicabil Turciei ..... I - 6174

ii) Neîndeplinirea obligațiilor prin netransmiterea specimenelor de ștampile ..... I - 6175

iii) Neîndeplinirea unei obligații de avertizare în timp util a importatorilor ..... I - 6176

iv) Neîndeplinirea obligațiilor în ceea ce privește elucidarea și aprecierea situației de fapt în cadrul investigațiilor din Turcia ..... I - 6178

c) Concluzie intermediară ..... I - 6178

6. Cu privire la al șaselea motiv de recurs: lipsa sesizării de către Comisie a Comitetului de cooperare vamală sau a Consiliului de asociere ..... I - 6178

7. Cu privire la al șaptelea motiv de recurs: neluarea în considerare a unui interes legitim al recurentei cu privire la certificatul A.TR.1 WVB D 437214 ..... I - 6179

8. Cu privire la al optulea motiv de recurs: analiza considerațiilor de echitate și a riscurilor ..... I - 6181

9. Cu privire la al nouălea motiv de recurs: încălcarea articolului 220 alineatul (2) litera (b) din CVC ..... I - 6182

V — Concluziile examinării ..... I - 6184

VI — Cu privire la cheltuielile de judecată ..... I - 6184

VII — Concluzie ..... I - 6184

I — Introducere

1. În prezenta cauză, Curtea de Justiție a Comunităților Europene urmează să se pronunțe asupra unui recurs formulat de societatea C.A.S. SpA împotriva Hotărârii Tribunalului de Primă Instanță din 6 februarie 2007 pronunțate în cauza CAS SpA/Comisia [2]. Recurenta, reclamantă în primă instanță (denumită în continuare „recurenta"), solicită anularea respectivei hotărâri, prin care Tribunalul a considerat întemeiată Decizia Comisiei din 18 octombrie 2002 (REC 10/01, denumită în continuare „decizia în litigiu") de a respinge cererea recurentei de rambursare a drepturilor de import în cuantum de 1 702 340,25 euro cu privire la 32 din totalul celor 48 de certificate de import remise și, în consecință, a respins acțiunea acesteia în anulare parțială a deciziei menționate.

2 — Hotărârea T-23/03, Rep., p. II-289, denumită în continuare „hotărârea atacată".

II — Cadrul juridic

Reglementarea comunitară privind remiterea drepturilor vamale

2. În ceea ce privește posibila remitere a drepturilor de import, articolul 239 din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar (JO L 302, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 58, denumit în continuare „CVC") prevede următoarele:

„Drepturile de import […] se pot […] remite în alte situații […] care rezultă din circumstanțe care nu implică înșelăciune sau neglijență evidentă din partea persoanei interesate. Situațiile în care se poate aplica această dispoziție și procedura de urmat în acest scop sunt definite în conformitate cu procedura comitetului […]"

3. Articolul 905 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2454/93 al Comisiei din 2 iulie 1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului nr. 2913/92 (JO L 253, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 7, p. 3, denumit în continuare „Regulamentul de aplicare a CVC") prevede următoarele:

„În cazul în care autoritatea vamală de decizie căreia i s-a prezentat o cerere de rambursare sau remitere în conformitate cu articolul 239 alineatul (2) din [CVC] nu poate lua o decizie în baza articolului 899, dar cererea este susținută de dovezi ce pot constitui o condiție specială rezultând din circumstanțe ce nu au rezultat ca urmare a dolului sau a neglijenței manifeste din partea persoanei respective, statul membru de care aparține autoritatea trimite cazul Comisiei pentru soluționare în conformitate cu procedura prevăzută la articolele 906-909.

[…]"

4. Articolul 904 litera (c) din Regulamentul de aplicare a CVC prevede:

„Nu se procedează la rambursarea sau remiterea drepturilor de import atunci când singurul motiv în sprijinul cererii de rambursare sau remitere este, după caz:

[…]

(c) prezentarea, în scopul obținerii unui tratament tarifar preferențial în favoarea mărfurilor declarate pentru liberă circulație, a unor documente care ulterior se dovedesc a fi false, falsificate sau nevalabile pentru acordarea acestui tratament tarifar preferențial, chiar dacă ele au fost prezentate de bună-credință."

5. Articolul 236 din CVC prevede:

„(1) Drepturile de import sau de export se rambursează în măsura în care se stabilește că, în momentul în care au fost plătite, valoarea acestor drepturi nu era datorată legal sau că valoarea lor a fost înscrisă în evidența contabilă contrar dispozițiilor articolului 220 alineatul (2).

Se procedează la remiterea drepturilor de import sau export în măsura în care se stabilește că, la momentul când au fost înscrise în evidența contabilă, valoarea acestor drepturi nu era datorată legal sau că valoarea lor a fost înscrisă în evidența contabilă contrar articolului 220 alineatul (2).

Nu se acordă rambursarea sau remiterea drepturilor dacă faptele care au dus la achitare sau la înscrierea în evidența contabilă a unei sume care nu era legal datorată sunt rezultatul unei acțiuni deliberate de către o persoană interesată.

[…]”

6. Articolul 220 alineatul (2) litera (b) din CVC prevede că înscrierea ulterioară în evidența contabilă nu este posibilă în cazul în care valoarea drepturilor legal datorate nu a fost înscrisă în evidența contabilă ca urmare a unei erori din partea autorităților vamale care nu ar fi putut fi detectată în condiții rezonabile de debitor, acesta acționând la rândul lui cu bună-credință și respectând toate dispozițiile prevăzute de legislația în vigoare în ce privește declarația vamală.

III — Situația de fapt și procedura

A — *Situația de fapt din acțiunea principală*

7. Recurenta este o societate de drept italian, filială deținută în proporție de 95,1 % de societatea Steinhauser GmbH (denumită în continuare „Steinhauser”), cu sediul în Ravensburg (Germania). Activitatea principală a recurentei constă în procesarea concentratelor de sucuri de fructe importate, aceasta desfășurând, în paralel, o activitate de import al acestor produse în Italia. Societatea Steinhauser este cea care întreține în principal relații de afaceri cu furnizorii externi.

8. Potrivit identificării împrejurărilor de fapt de către Tribunal, între 5 aprilie 1995 și 20 noiembrie 1997, recurenta a importat și a pus în liberă circulație în Comunitate sucuri concentrate de mere și de pere declarate ca provenind și fiind originare din Turcia.

Importarea în cadrul Comunității a acestui tip de produs a fost realizată cu ajutorul certificatelor A.TR.1, astfel încât aceste produse au beneficiat de scutirea de la drepturile vamale prevăzută în Acordul de asociere și în Protocolul adițional.

9. Serviciul vamal din Ravenna (Italia) a efectuat o verificare ulterioară a documentelor privind autenticitatea certificatului A.TR.1 D 141591, prezentat de recurentă în cadrul uneia dintre operațiunile de import incluse în perioada dintre 5 aprilie 1995 și 20 noiembrie 1997. În conformitate cu articolul 29 din Decizia nr. 1/95, cererea de verificare a autenticității certificatului respectiv a fost adresată autorităților turce.

10. Prin scrisoarea din 15 mai 1998, aceste din urmă autorități au informat serviciul vamal din Ravenna că rezulta din verificarea efectuată că acest certificat nu era autentic, dat fiind că nu fusese eliberat de autoritățile vamale turce. Pe de altă parte, acestea au comunicat faptul că urmau a fi efectuate și alte verificări.

11. În consecință, autoritățile italiene au efectuat verificarea ulterioară a unui număr de 103 certificate A.TR.1 prezentate de recurentă în cadrul diferitelor operațiuni de import.

12. Prin scrisoarea din 10 iulie 1998, Reprezentanța Permanentă a Republicii Turcia la Uniunea Europeană (denumită în continuare „Reprezentanța Permanentă turcă") a informat Comisia asupra faptului că certificatele A.TR.1 prezentate de recurentă și enumerate în anexa la acea scrisoare, care priveau exporturile realizate de societatea turcă Akman către Italia, erau false („*false*"). Comisia a transmis această scrisoare autorităților vamale italiene, prin corespondență, la 20 iulie 1998.

13. Între 12 și 15 octombrie 1998, precum și între 30 noiembrie și 2 decembrie 1998, Unitatea de Coordonare a Luptei Antifraudă a Comisiei [(UCLAF, premergătoarea OLAF] a întreprins unele verificări în Turcia.

14. Prin scrisoarea din 8 martie 1999, Reprezentanța Permanentă turcă a informat serviciul vamal din Ravenna că un număr de 32 de certificate A.TR.1 prezentate de recurentă (denumite în continuare „certificatele în litigiu"), care includeau 18 certificate enumerate în anexa la scrisoarea din 10 iulie 1998, nu au fost nici întocmite, nici validate de autoritățile turce.

15. Autoritățile vamale italiene au considerat că din întregul schimb de corespondență dintre acestea, Comisie, UCLAF și autoritățile turce reiese că acestea din urmă au considerat că 48 de certificate A.TR.1, inclusiv certificatele în litigiu, privind exporturile către Italia efectuate de recurentă prin intermediul societății turce Akman, erau fie false, fie incorecte. În speță, cele 32 de certificate în litigiu [aferente drepturilor vamale în valoare totală de 3 296 190 371 ITL (lire italiene), respectiv 1 702 340,25 euro] erau considerate falsificate, dat fiind că nu fuseseră eliberate și nici validate de birourile vamale turce. În schimb, celelalte 16 certificate (aferente unor drepturi în valoare totală de 1 904 763 758 ITL, adică 983 728,38 euro) erau calificate ca fiind nevalabile, dat fiind că, deși fuseseră eliberate de autoritățile vamale turce, mărfurile vizate nu erau originare din Turcia. În măsura în care toate cele 48 de certificate fuseseră calificate fie drept falsificate, fie drept nevalabile, mărfurile avute în vedere de acestea nu puteau beneficia de tratamentul preferențial acordat importurilor de produse agricole turcești. În consecință, administrația vamală italiană a solicitat recurentei plata drepturilor vamale datorate în valoare totală de 5 200 954 129 ITL, respectiv 2 686 068,63 euro.

16. Prin scrisoarea din 28 martie 2000, în temeiul articolului 220 alineatul (2) litera (b) și al articolelor 236 și 239 din CVC, recurenta a adresat serviciului vamal din Ravenna o cerere de neînscriere ulterioară în evidența contabilă și de rambursare a drepturilor de import solicitate. În susținerea cererii sale, recurenta a invocat buna sa credință, erorile nedetectabile din partea autorităților competente, precum și neîndeplinirea obligațiilor imputabilă acestora.

17. Prin scrisoarea din 30 noiembrie 2001, Republica Italiană a solicitat Comisiei să decidă dacă este justificat să nu se recurgă la înscrierea ulterioară în evidența contabilă a drepturilor de import solicitate recurentei în temeiul articolului 220 alineatul (2) litera (b) din CVC sau să se acorde rambursarea acestor drepturi în temeiul articolului 239 din CVC.

18. Prin scrisoarea din 3 iunie 2002, Comisia a solicitat anumite informații suplimentare autorităților italiene, care au răspuns prin scrisoarea din 7 iunie 2002.

19. Prin scrisoarea din 25 iulie 2002, Comisia a informat-o pe recurentă cu privire la intenția sa de a nu da curs favorabil cererii acesteia. Cu toate acestea, înainte de a lua o decizie definitivă, Comisia a invitat recurenta să îi comunice observațiile sale eventuale și să consulte dosarul pentru a lua cunoștință

de documentele neconfidențiale. La 6 august 2002, reprezentanții recurentei au consultat dosarul administrativ la sediul Comisiei. Pe de altă parte, aceștia au semnat o declarație de confirmare a faptului că au avut acces la documentele menționate în anexa la aceasta.

20. Prin scrisoarea din 15 august 2002, recurenta a transmis Comisiei observațiile sale. În special, aceasta și-a menținut poziția conform căreia autoritățile vamale competente ar fi săvârșit erori active nedetectabile de aceasta, erori pe care le asimilează de asemenea unor neîndepliniri ale obligațiilor susceptibile să creeze o situație specială în sensul articolului 239 din CVC.

21. La 18 octombrie 2002, Comisia a adoptat decizia în litigiu, notificată recurentei la 21 noiembrie 2002. În primul rând, Comisia a constatat că înscrierea în evidența contabilă a drepturilor de import care fac obiectul cererii era justificată. În al doilea rând, Comisia a concluzionat totuși că este justificată recurgerea la rambursarea drepturilor de import pentru partea de cerere referitoare la cele 16 certificate nevalabile, în măsura în care recurenta se găsea, în privința acestora, într-o situație specială în sensul articolului 239 din CVC. În schimb, în al treilea rând, în privința celor 32 de certificate în litigiu, Comisia a concluzionat că împrejurările invocate de recurentă nu erau de natură să creeze o situație specială în sensul articolului 239 din CVC. În consecință, Comisia a decis, la articolul 2 din decizia în litigiu, că nu se justifica recurgerea la rambursarea drepturilor de import aferente acestora în valoare de 1 702 340,25 euro.

B — *Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată*

22. Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 29 ianuarie 2003, recurenta a introdus o acțiune împotriva Comisiei și a solicitat anularea articolului 2 din decizia în litigiu. Recurenta a invocat trei motive în susținerea cererii sale, întemeiate, în primul rând, pe încălcarea dreptului la apărare, în al doilea rând, pe încălcarea articolului 239 din CVC și, în al treilea rând, pe încălcarea articolului 220 alineatul (2) litera (b) din CVC.

23. Comisia a solicitat respingerea acțiunii și obligarea recurentei la plata cheltuielilor de judecată.

24. Tribunalul a respins acțiunea în integralitatea sa.

1. Cu privire la primul motiv

25. Prin intermediul primului motiv, recurenta a susținut că dreptul său la apărare a fost încălcat în cursul procedurii administrative în sensul că, deși a avut acces la dosarul care conținea elementele pe baza cărora Comisia și-a întemeiat decizia în litigiu, cu

toate acestea, nu a avut acces la documente de o importanță decisivă pentru aprecierea globală făcută de Comisie asupra situației.

26. În respingerea motivului respectiv, Tribunalul, la punctul 88 din hotărârea atacată, a statuat că, în acest domeniu, principiul respectării dreptului la apărare presupune doar ca persoana interesată să își poată face cunoscut în mod util punctul de vedere asupra elementelor de la dosar, între care sunt incluse documentele reținute împotriva sa de Comisie pentru a-și întemeia decizia, iar acest principiu nu reclamă acordarea de către Comisie, din proprie inițiativă, a accesului la toate documentele ce au o legătură eventuală cu cazul de speță cu care este sesizată în cadrul unei cereri de remitere.

27. Ulterior, la punctul 92, Tribunalul a hotărât că, deși documentele la care recurenta nu a avut acces pe parcursul procedurii administrative nu sunt menționate în mod explicit în decizia în litigiu, nu se exclude ca anumite documente să fi putut sta la baza deciziei în litigiu. Nu s-ar putea admite că aceeași situație este incidentă și pentru ansamblul corespondenței vaste la care se referă recurenta, deoarece aceste documente, cel puțin unele dintre ele, au numai o simplă legătură cu contextul în care se încadrează cauza. Cu privire la documentele „care au o legătură cu contextul", Tribunalul a decis că, în situația în care nu au fost transmise documente ce nu au stat la baza deciziei în litigiu, eventuala lor netransmitere nu este relevantă, dat fiind că asemenea documente nu pot să aibă efect asupra deciziei în litigiu. În consecință, primul motiv, în măsura în care privește netransmiterea unor asemenea documente, a fost respins ca neîntemeiat.

28. Cu privire la documentele pe care s-a întemeiat Comisia la motivarea deciziei în litigiu, Tribunalul a statuat, la punctele 98-100 din hotărârea atacată, că reclamanta a consultat dosarul privind decizia în litigiu la sediul Comisiei și a semnat o declarație scrisă în care confirmă în mod explicit că a avut acces la toate documentele ce aveau o legătură directă și indirectă cu dosarul în litigiu. În plus, la această declarație a fost anexată o listă ce enumera toate documentele la care reprezentantul recurentei a avut acces. În temeiul acestei liste, Tribunalul a constatat că recurenta a consultat efectiv diferite documente pe care, conform afirmației sale, nu le-a putut consulta.

29. Cât privește schimbul de comunicări între Comisie și UCLAF cu autoritățile turce și cu autoritățile vamale naționale ale statelor membre, Tribunalul a statuat că niciun element nu permite să se presupună că Comisia și-a întemeiat decizia în litigiu pe alte documente decât cele care se găseau în dosarul la care recurenta a avut acces în cadrul consultării din 6 august 2002.

2. Cu privire la al doilea motiv

30. Al doilea motiv, de asemenea respins de Tribunal, este întemeiat pe încălcarea articolului 239 din CVC și cuprinde patru aspecte. Primul aspect privește calificarea incorectă a certificatului de circulație A.TR.1 D 437214. Al doilea și al treilea aspect prezintă neîndepliniri grave ale obligațiilor de către

autoritățile turce și, respectiv, de către Comisie pentru a justifica existența unei situații speciale în sensul articolului 239 din CVC. În sfârșit, al patrulea aspect privește lipsa unei neglijențe vădite din partea recurentei și aprecierea riscurilor comerciale.

31. În ceea ce privește primul aspect al celui de al doilea motiv, Tribunalul a reamintit pentru început că determinarea originii mărfurilor este întemeiată pe o repartizare a competențelor între autoritățile statului de export și cele ale statului de import, în sensul că originea este determinată de autoritățile statului de export, fiind examinată ulterior corespondența dintre Comisie, autoritățile italiene și cele turce. În această privință, la punctul 122, Tribunalul a constatat că, în principal, Comisia s-a întemeiat pe scrisoarea autorităților turce din 8 martie 1999, adresată serviciului vamal din Ravenna, în ceea ce privește partea din decizia în litigiu referitoare la certificatele falsificate. Cu toate acestea, comparând conținutul acestei scrisori cu cel al comunicărilor subsecvente ale autorităților turce, Tribunalul a evidențiat existența unor ambiguități în ceea ce privește calificarea certificatului D 437214, arătând că, înainte de adoptarea deciziei în litigiu, Comisia nu a putut să ajungă în mod valabil la concluzia falsificării certificatului D 437214 (punctele 124 și 128). Totuși, în temeiul unei scrisori din 22 august 2003, așadar, ulterioară deciziei în litigiu, în care autoritățile turce au confirmat concluziile cuprinse în scrisoarea din 8 martie 1999, acest motiv nu era suficient pentru a determina anularea deciziei în litigiu, deoarece recurenta nu avea niciun interes legitim să anuleze o decizie pentru un viciu de formă, în cazul în care anularea deciziei nu ar putea determina decât adoptarea unei noi decizii, identice pe fond cu decizia anulată (punctul 133).

32. În continuare, Tribunalul a analizat al doilea aspect al celui de al doilea motiv privind diferitele afirmații referitoare la neîndepliniri ale obligațiilor imputabile autorităților turce, care se întemeiază în principal pe teza potrivit căreia autoritățile respective au eliberat și au vizat în mod efectiv certificatele în litigiu.

33. În această privință, după ce, la punctele 150-152 din hotărârea atacată, a considerat că, pe de o parte, constatarea caracterului original sau falsificat al documentelor emise de autoritățile turce era de competența exclusivă a acestora și că, pe de altă parte, autoritățile respective au concluzionat în sensul caracterului falsificat al certificatelor în litigiu, Tribunalul a respins argumentul recurentei potrivit căruia amprentele ștampilelor și ale semnăturilor aplicate pe certificatele în litigiu dovedesc că acestea au fost eliberate și au fost autentificate, după toate probabilitățile, de autoritățile turce. De asemenea, nici Acordul de asociere, nici dispozițiile sale de aplicare nu prevăd în mod explicit ținerea de registre privind certificatele eliberate de autoritățile turce (punctul 161). În continuare, Tribunalul a susținut că prezentarea de documente care se dovedesc a fi false nu permite, prin ea însăși, să se ajungă la concluzia existenței unei anume înțelegeri secrete între exportatori și autoritățile vamale

ce le eliberează (punctele 167 și 168). În cele din urmă, Tribunalul a decis că autoritățile turce nu și-au încălcat obligația de asistență administrativă și că argumentul recurentei nu este sprijinit de niciun element de probă (punctele 216-218).

34. Ulterior, Tribunalul a examinat al treilea aspect al celui de al doilea motiv referitor la o serie de afirmații susținând neîndeplinirea unor obligații, imputabilă Comisiei Europene.

35. În acest sens, Tribunalul a amintit mai întâi investigațiile efectuate de UCLAF în Turcia și a concluzionat că nu s-a demonstrat că în cadrul asistenței administrative convenite cu Republica Turcia, Comisia a întâmpinat dificultăți care ar fi justificat sesizarea Consiliului de asociere sau a Comitetului mixt al uniunii vamale (punctele 238-240). Tribunalul s-a pronunțat ulterior în sensul că nici Acordul de asociere, nici deciziile Consiliului de asociere, nici legislația comunitară aplicabilă nu au prevăzut o obligație de transmitere a specimenelor de ștampile și de semnături între părțile contractante (punctele 249-257), nici avertizarea importatorilor în caz de îndoieli cu privire la validitatea tranzacțiilor vamale efectuate de aceștia din urmă în cadrul unui regim preferențial (punctul 270), nici adoptarea de către UCLAF a unei anumite metode de investigație (punctul 284).

36. În ceea ce privește al patrulea aspect al celui de al doilea motiv întemeiat pe lipsa unei neglijențe vădite din partea recurentei, Tribunalul l-a respins ca inoperant, după ce a evidențiat că, în partea din decizia în litigiu referitoare la certificatele falsificate, Comisia nu s-a pronunțat asupra problemei diligenței sau a neglijenței recurentei (punctele 295 și 296).

3. Cu privire la al treilea motiv

37. Ulterior, Tribunalul a respins și al treilea motiv întemeiat pe încălcarea articolului 220 alineatul (2) litera (b) din CVC, dat fiind că recurenta nu a putut face dovada că un comportament activ din partea autorităților competente contribuise la întocmirea sau la acceptarea certificatelor în litigiu care s-au dovedit a fi false (punctele 303-307).

4. Cu privire la măsurile de organizare a procedurii și la activitățile de cercetare judecătorească necesare

38. În sfârșit, Tribunalul a respins propunerile de probă și activitățile de cercetare judecătorească solicitate de recurentă ca fiind fără obiect sau nefiind nici pertinente, nici necesare pentru soluționarea litigiului (punctele 314-333).

C — *Procedura în fața Curții și concluziile părților*

39. Recurenta a formulat recursul în prezenta cauză prin memoriul din 13 aprilie 2007, depus la 16 aprilie 2007 la grefa Curții.

40. Recurenta solicită:

— anularea Hotărârii Tribunalului de Primă Instanță din 6 februarie 2007 în cauza T-23/03;

— admiterea cererilor prezentate în primă instanță; în subsidiar, trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului de Primă Instanță pentru a se pronunța asupra fondului litigiului;

— admiterea cererilor privind luarea măsurilor de organizare a procedurii formulate prin memoriile din 28 ianuarie 2003, din 4 august 2003 și din 11 august 2003;

— obligarea pârâtei în procedura din primă instanță la plata cheltuielilor de judecată.

41. Prin memoriul din 22 iunie 2007, depus la 25 iunie 2007 la grefa Curții, Comisia a transmis un memoriu în răspuns, în care solicită:

— respingerea recursului în integralitatea sa;

— admiterea integrală a cererilor Comisiei prezentate în primă instanță și

— obligarea recurentei la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a celor efectuate în primă instanță.

42. Prin Ordonanța din 30 iulie 2007, președintele Curții a constatat că nu este necesară depunerea unui memoriu în replică.

43. După procedura scrisă, la 10 ianuarie 2008, s-a desfășurat o procedură orală în cadrul căreia părțile au expus observații orale.

D — *Motivele de recurs și argumentele părților*

44. Cu titlu introductiv, Comisia arată că recursul pornește de la premisa că certificatele în litigiu nu ar fi falsificate. Or, în hotărârea atacată, Tribunalul a concluzionat că cele 32 de certificate A.TR.1 în litigiu sunt falsificate, nefiind eliberate de autoritățile turce. Recursul urmărește atacarea respectivei constatări formulate de Tribunal, fiind inadmisibil din acest motiv. În plus, Comisia invocă diferite excepții de inadmisibilitate cu privire la anumite motive de recurs.

45. În susținerea recursului formulat, recurenta invocă nouă motive.

46. *Prin intermediul primului motiv de recurs, recurenta* susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a stabilit că autoritățile turce dispun de competența exclusivă pentru a constata caracterul autentic sau neautentic al certificatelor de circulație a mărfurilor A.TR.1. În acest sens, recurenta susține că, atunci când există suficiente argumente obiective privind participarea autorităților vamale competente dintr-un stat terț la neregulile în speță sau chiar în cazul unei suspiciuni concrete în sensul unei astfel de conduite, competența exclusivă a acestor autorități încetează.

47. În opinia *Comisiei*, având în vedere concluzia Tribunalului în sensul că nu ar fi fost dovedită o implicare a autorităților turce în falsificarea certificatelor în litigiu, nu ar exista motive pentru a pune la îndoială repartizarea competențelor între autoritățile vamale turce și cele comunitare.

48. *Prin intermediul celui de al doilea motiv de recurs, recurenta* susține că, în mod greșit, Tribunalul a considerat că dreptul de acces la dosar s-ar referi numai la documentele reținute de Comisie pentru a-și întemeia decizia în litigiu. Documentele confidențiale ar trebui de asemenea să facă obiectul dreptului de acces la dosar. Comisia ar trebui cel puțin să indice existența documentelor confidențiale și să anexeze un rezumat neconfidențial al acestora.

49. *Comisia* răspunde că argumentul recurentei nu se întemeiază pe nicio dispoziție de drept comunitar.

50. *Prin intermediul celui de al treilea motiv de recurs, recurenta* susține că Tribunalul i-a impus în totalitate sarcina probei pentru acele împrejurări de fapt care justifică o „situație specială” în sensul articolului 239 din CVC și al articolului 905 din Regulamentul de aplicare a CVC, în măsura în care este vorba despre împrejurări determinate petrecute în țări terțe (în cazul de față, Turcia) sau despre împrejurări de fapt care intră în domeniul de acțiune și de influență ale Comisiei. O astfel de repartizare a sarcinii probei impune reclamantei condiții imposibile și nerezonabile.

Recurenta și-ar fi respectat sarcina probei prin prezentarea de argumente obiective care au justificat formularea de rezerve serioase și au stat la baza unei anumite probabilități cu privire la neregulile în speță.

51. În opinia *Comisiei,* nu este avută totuși în vedere problema unei repartizări a sarcinii probei. Mai curând, problema repartizării sarcinii probei s-ar pune atunci când ar exista cel puțin un argument faptic care să susțină *prima facie* o afirmație litigioasă. Pe de altă parte, inversarea sarcinii probei ar conduce *a priori* la expunerea autorităților vamale din statele membre și din țările terțe la o „suspiciune generală", impunând acestora sarcina de a dovedi contrariul – un demers imposibil în numeroase situații. În plus, Comisia subliniază că este vorba despre simple supoziții ale recurentei și nu despre argumente obiective.

52. *Prin intermediul celui de al patrulea motiv de recurs, recurenta* susține că, prin neadmiterea propunerilor sale de probe și a activităților de cercetare judecătorească solicitate de aceasta, Tribunalul ar fi încălcat articolul 68 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, cu atât mai mult cu cât Tribunalul a impus recurentei cerințe foarte stricte în ceea ce privește sarcina probei. În plus, având în vedere că cererea sa se referea, pe de o parte, la toate documentele dosarului și, pe de altă parte, doar cu titlu exemplificativ, la anumite documente, de exemplu, raportul OLAF din 9 decembrie 1998, Tribunalul a presupus în mod nejustificat că cererea sa de prezentare a documentelor din dosarul administrativ ar fi fost fără obiect (punctul 313).

53. *Comisia* susține că respingerea de către Tribunal a măsurilor de cercetare judecătorească și a propunerilor de probă ale recurentei ca fiind inutile și inoperante ar fi justificată, deoarece în dosar existau deja probe concludente și substanțiale.

54. *Al cincilea motiv de recurs* privește erori de drept săvârșite de Tribunal privind calificarea juridică a documentelor și/sau a situațiilor de fapt cu privire la neîndeplinirea obligațiilor imputabilă autorităților turce și Comisiei.

55. Cu privire la argumentul neîndeplinirii obligațiilor imputabile autorităților turce, *recurenta* susține în primul rând interpretarea și calificarea juridică incorectă a certificatelor în litigiu de către Tribunal. În al doilea rând, aceasta critică interpretarea de către Tribunal a falsificării certificatului A.TR.1 D 437214. În al treilea rând, comparația între ștampilele de pe certificatele recunoscute ca fiind incorecte cu cele considerate false nu conduce la identificarea de diferențe, ceea ce ar arăta că în mod eronat certificatele în litigiu ar fi fost calificate drept falsificate. În al patrulea rând, recurenta consideră că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că nu a recunoscut obligația juridică a Turciei, în temeiul diferitelor prevederi ale Deciziilor 1/95 și 1/96, de a înregistra certificatele eliberate. În plus, aceasta contestă argumentul Tribunalului în sensul că falsificatorii ar avea tot interesul să utilizeze pentru certificatele falsificate un număr de înregistrare ce corespunde unui certificat legal. În acest sens, invocă premisa potrivit căreia un import dublu cu același număr de

înregistrare ar fi imediat remarcat, având în vedere că punctul de intrare în comunitate a fost Ravenna și că nu s-a constatat însă în nicio situație un număr dublu de înregistrare. În al cincilea rând, recurenta susține participarea autorităților turce la eliberarea certificatelor în litigiu, deoarece acestea ar fi putut împiedica utilizarea de certificate falsificate la realizarea procedurii de export dacă ar fi verificat certificatele prezentate și mărfurile. În al șaselea rând, recurenta contestă aprecierea juridică a Tribunalului cu privire la neîndeplinirea obligațiilor imputată autorităților turce în cadrul acordării de asistență administrativă și în special argumentul că autoritățile nu s-au contrazis. În sfârșit, recurenta menționează diferite circumstanțe care, în opinia sa, dovedesc participarea autorităților turce la eliberarea certificatelor în litigiu.

56. Cu titlu introductiv, *Comisia* susține că recurenta interpretează în mod eronat natura concluziilor Tribunalului cu privire la al cincilea motiv de recurs. Acest motiv nu privește probleme de drept, ci constă în aprecieri de fapt care nu pot fi repuse în discuție în cadrul unei proceduri de recurs. În plus, în cel de al cincilea motiv de recurs, recurenta a invocat din nou, în mod inadmisibil, argumentele susținute în primă instanță. Aceasta nu ar dispune de posibilitatea de a demonstra în ce măsură Tribunalul a săvârșit o eroare de drept în acest sens. Argumentele invocate sunt nesusținute și nu au nicio valoare probatorie. Nici Acordul de asociere, nici alte norme aplicabile în speță nu prevăd ținerea de registre.

57. În ceea ce privește presupusa neîndeplinire a obligațiilor imputabilă Comisiei, *recurenta* susține că există suficiente indicii obiective care pledează în favoarea constatării neîndeplinirilor sistematice și deliberate din partea autorităților turce, care ar fi trebuit să justifice un control mai riguros al regimului preferențial din partea Comisiei. Întemeindu-se pe articolul 93 din Regulamentul de aplicare a CVC și pe articolul 4 din Decizia nr. 1/96, recurenta susține că Republica Turcia și Comisia aveau obligația legală de a transmite funcționarilor vamali competenți specimenele ștampilelor utilizate de autoritățile vamale turce sau de a solicita astfel de specimene, inclusiv pe parcursul perioadei de referință (și anume între 1995 și 1997). Tribunalul ar fi săvârșit de asemenea o eroare de drept, întrucât nu a reținut obligația Comisiei de a-i avertiza pe importatorii de concentrate din sucuri de fructe, cel târziu spre sfârșitul anului 1994 sau la începutul anului 1995, cu privire la neregulile comise în Turcia cu ocazia întocmirii de certificate de circulație A.TR.1. În plus, UCLAF nu și-ar fi îndeplinit obligațiile prevăzute la articolele 1 și 3 din Regulamentul (CE) nr. 1073/99 de a desfășura o investigație corectă în Turcia, întrucât UCLAF nu ar fi pus în aplicare un anumit număr de metode de investigație.

58. În opinia *Comisiei*, recurenta se limitează din nou să conteste unele aprecieri și constatări ale Tribunalului cu privire la anumite fapte. Normele juridice aplicabile în speță nu impuneau nici Turciei, nici Comisiei obligația de a transmite specimenele de ștampile sau de semnături. În ceea ce privește obligația de avertizare a importatorilor, care i-ar reveni în opinia recurentei,

Comisia amintește că importurile în litigiu în prezenta cauză datează din perioada aprilie 1995-noiembrie 1997, în timp ce autenticitatea certificatelor A. TR. 1 și regularitatea conținutului acestora nu au început să dea naștere la îndoieli decât ulterior, respectiv începând din anul 1998.

59. *Recurenta* susține, *prin intermediul celui de al șaselea motiv de recurs,* că Tribunalul a omis să califice lipsa sesizării de către Comisie a Comitetului de cooperare vamală sau a Consiliului de asociere drept un comportament culpabil al Comisiei. În acest sens, face referire la hotărârea cunoscută sub numele „Televizoare turcești" [3].

60. *Comisia* susține că, având în vedere cooperarea consecventă și ireproșabilă a autorităților turce, nu ar fi avut niciun motiv să sesizeze Comitetul de cooperare vamală sau Consiliul de asociere.

61. *Prin intermediul celui de al șaptelea motiv de recurs, recurenta* susține că Tribunalul nu a recunoscut interesul legitim al acesteia pentru anularea deciziei în litigiu cu privire la certificatul A.TR.1 D437214, deoarece, având în vedere termenul de trei ani în sensul articolului 218 alineatul (3) din CVC și hotărârea Tribunalului privitoare la o presupusă „falsificare" a certificatului D 437214, nu ar mai fi fost admisibilă încasarea unei taxe vamale remise și/sau restituite anterior, în temeiul unei noi decizii.

62. Potrivit opiniei *Comisiei*, interpretarea de către recurentă a articolului 905 și următoarelor din Regulamentul de aplicare a CVC, precum și a articolului 218 alineatul (3) din CVC este incorectă, deoarece decizia în litigiu în prezenta cauză a fost pronunțată în cadrul termenelor prescrise, nefiind anulată de Tribunal.

63. *Prin intermediul celui de al optulea motiv de recurs*, *recurenta* susține că Tribunalul nu a recunoscut că, având în vedere comportamentul vădit culpabil al autorităților turce și al Comisiei, chiar în cazul în care se acceptă că certificatele de circulație în litigiu sunt nevalabile, având în vedere raportul dintre operatorul economic și administrație, ar fi injust să se admită ca aceasta să sufere un prejudiciu care rezultă din decizia în litigiu.

64. *Comisia* amintește că nu s-a pronunțat, în decizia în litigiu, asupra problemei diligenței sau a neglijenței recurentei, motiv pentru care argumentul recurentei cu privire la acest aspect este inoperant.

65. În *al nouălea motiv de recurs*, *recurenta* critică faptul că, în aplicarea articolului 220 alineatul (2) litera (b) din CVC, Tribunalul nu a recunoscut participarea activă a autorităților turce la emiterea și de utilizarea celor 32 de certificate A.TR.1 în discuție în cauză.

3 — Hotărârea Kaufring și alții (T-186/97, T-187/97, T-190/97-T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97-T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 și T-147/99, Rec., p. II-1337).

66. În această privință, *Comisia* susține că, având în vedere că, în speță, este vorba despre certificate falsificate care nu au fost emise de autoritățile turce, nu ar exista nicio „eroare activă" a autorităților turce în sensul articolului 220 alineatul (2) litera (b) din CVC.

IV — Apreciere juridică

A — *Considerații introductive*

1. Considerații de drept material

67. La 22 octombrie 1992, a intrat în vigoare Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 de instituire a Codului vamal comunitar, care s-a aplicat de la 1 ianuarie 1994, în conformitate cu articolul 253 din acesta. În cadrul uniunii vamale, reglementările vamale prevăzute în numeroase regulamente și directive comunitare au fost sintetizate într-un Cod vamal care include legislația vamală, precum și normele de aplicare ce urmează a fi adoptate la nivel comunitar și în fiecare stat în parte. În perspectiva pieței interne, dispozițiile și normele de procedură generale ale Codului vamal urmăresc garantarea aplicării unitare a tuturor măsurilor tarifare vamale și de altă natură, inclusiv cu privire la politica agrară și comercială, adoptate de Comunitate cu privire la circulația mărfurilor între aceasta și statele terțe. Codificarea legislației vamale comunitare nu s-a limitat la transcrierea normelor vamale existente prin intermediul tehnicii legislative; au fost efectuate totodată și modificări ce au asigurat o coerență superioară legislației vamale, cu simplificarea și cu remedierea omisiunilor existente, pentru a crea astfel un cadru normativ comunitar complet. Astfel, Codul vamal include noi reglementări, printre altele, cu privire la recuperarea ulterioară, la rambursarea și la remiterea drepturilor de import și de export, care reprezintă în parte o continuare a dispozițiilor anterioare, iar în parte o adoptare de modificări [4].

68. Dintre normele comunitare mai vechi, abrogate prin adoptarea Codului vamal făcea parte, conform articolului 251 din CVC, și Regulamentul (CEE) nr. 1697/79 [5], al cărui articol 13, care a fost interpretat în repetate rânduri de Curte, reprezintă vechea redactare a actualului articol 239 din CVC [6]. Precum în cazul acestui regulament anterior, articolul 239 din CVC reprezintă o clauză

4 — A se vedea Dollen, M., „Nacherhebung, Erstattung und Erlass von Abgaben nach dem neuen Zollkodex", în *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, volumul 24/1993, p. 754 și 755, Berr, C., și Trémeau, H., *Le droit douanier*, ediția a patra, Paris, 1997, p. 219.

5 — Regulamentul (CEE) nr. 1697/79 al Consiliului din 24 iulie 1979 privind recuperarea ulterioară a taxelor la import sau la export care nu au fost solicitate de la debitor pentru mărfurile plasate sub un regim vamal care implică obligația de a plăti astfel de taxe (JO L 197, p. 1).

6 — A se vedea Müller-Eiselt, P., „Nacherhebung — Erlass — Erstattung — Gedanken zum Vertrauensschutz in die Zollerhebung", în *Vertrauensschutz in der Europäischen Union*, Köln, 1998, p. 106.

generală de echitate [7] care permite rambursarea sau remiterea drepturilor de import sau de export datorate în alte cazuri decât cele întâlnite cel mai frecvent în practică și care sunt reglementate expres, pentru garantarea protecției încrederii legitime, în măsura în care rezultă din circumstanțe care nu implică înșelăciune sau neglijență evidentă din partea persoanei interesate. Pentru a decide dacă sunt îndeplinite condițiile pentru o situație specială în sensul acestei reglementări, Comisia, în cadrul marjei extinse de apreciere de care dispune, trebuie să examineze situația de fapt în ansamblu, punând în balanță interesul Comunității cu privire la respectarea dispozițiilor reglementării vamale, precum și interesul agentului economic de bună-credință de a nu suporta prejudicii care depășesc riscul comercial obișnuit.

69. Clauza generală prevăzută la articolul 239 din CVC se aplică în special în situația în care, luând în considerare raportul dintre operatorul economic și administrație, ar fi injust să se admită ca operatorul economic să sufere un prejudiciu pe care nu l-ar fi suferit dacă lucrurile s-ar fi derulat în mod normal [8].

În principiu, jurisprudența Curții impune ca, în raport cu alți operatori economici care desfășoară același obiect de activitate, operatorul economic vizat să se afle într-o „situație excepțională” [9]. Atât Curtea, prin jurisprudența sa, cât și legiuitorul comunitar, prin Regulamentul de aplicare a CVC, au precizat când sunt întrunite condițiile pentru „situații speciale” în sensul articolului 239 din CVC [10].

70. În orice caz, dreptul comunitar nu recunoaște expres o astfel de situație specială în sensul articolului 904 din Regulamentul

7 — Hotărârea din 12 martie 1987, Cerealmangimi și Italgrani/Comisia (244/85 și 245/85, Rec., p. 1303, punctul 10), și Hotărârea din 18 ianuarie 1996, SEIM (C-446/93, Rec., p. I-73, punctul 41). Sack, J., *Zollrecht, Handbuch des EU-Wirtschaftsrechts*, volumul 1, C. II, punctul 82, p. 27, menționează numai articolul 905 din Regulamentul de aplicare a CVC cu titlu de clauză generală de echitate cu importanță practică deosebită, evident deoarece această prevedere include în sine criteriile pentru „situația specială”. Alți autori, de exemplu, Müller-Eiselt, P., citat anterior (nota de subsol 6), p. 106, menționează, ca dispoziție aplicabilă, în mod exclusiv sau preponderent articolul 239 din CVC. Mai corectă ar fi aprecierea articolului 239 alineatul (1) a doua liniuță din CVC coroborat cu articolul 905 din Regulamentul de aplicare a CVC drept temei legal pentru remiterea sau pentru rambursarea drepturilor de import ca urmare a unei situații speciale.

8 — Hotărârea din 26 martie 1987, Coopérative agricole d'approvisionnement des Avirons (58/86, Rec., p. 1525, punctul 22).

9 — Hotărârea din 25 februarie 1999, Trans-Ex-Import (C-86/97, Rec., p. I-1041, punctul 21), Hotărârea din 7 septembrie 1999, De Haan (C-61/98, Rec., p. I-5003, punctul 52), și Hotărârea Kaufring și alții (citată la nota de subsol 3, punctul 218).

10 — În opinia exprimată de Huchatz, W., *Lehrbuch des Europäischen Zollrechts* (Ed. Witte, P., și Wolffgang, H.-M.), Hamm, 2007, p. 414, interpretarea acestei noțiuni juridice nedeterminate este definită de Curte și de Comisie. Articolul 239 din CVC urmărește două obiective distincte. Pe de o parte, extinde categoriile de situații prevăzute la articolele 236, 237 și 238 astfel încât să includă o listă de situații individuale reglementate în Regulamentul de aplicare a CVC (articolul 900 din Regulamentul de aplicare a CVC), în care este posibilă de asemenea remiterea sau rambursarea drepturilor. Deoarece această listă se regăsește în Regulamentul de aplicare a CVC, Comisia, în limita competenței legislative de care dispune în sensul articolului 202 a treia liniuță CE, admite includerea în această categorie și a altor situații individuale, de exemplu, ca urmare a propunerilor autorităților vamale naționale sau în temeiul jurisprudenței Curții. În al doilea rând, autoritatea administrativă națională este împuternicită să aprobe, față de situațiile prevăzute la articolele 236-238 și la articolul 900 din Regulamentul de aplicare a CVC, în situații individuale „speciale”, o rambursare sau o remitere în împrejurări care nu implică nici înșelăciune, nici neglijență manifestă din partea persoanei interesate [articolul 899 al doilea paragraf din Regulamentul de aplicare a CVC]. Enumerarea situațiilor de rambursare prezentată în CVC și în Regulamentul de aplicare a CVC nu are caracter limitativ, deoarece există și alte situații susceptibile să justifice rambursarea. În acest mod, argumentele de echitate pot avea o incidență, ajungându-se în anumite cazuri la o situație de echitate. Și în acest sens, jurisprudența instanțelor comunitare prezintă o importanță deosebită. Astfel, Huchatz, W., *Zollkodex* (Ed. Witte, P.), ediția a patra, München, 2006, articolul 239, punctul 30, arată că, pentru interpretarea noțiunii „situație specială” în sensul articolului 239 alineatul (1) a doua liniuță din CVC și a articolului 905 din Regulamentul de aplicare a CVC, se poate apela la jurisprudență, în special la cea a Curții (chiar și la cea anterioară intrării în vigoare a CVC).

de aplicare a CVC pentru prezentarea cu bună-credință a documentelor, respectiv a documentelor cu privire la tratamentul tarifar preferențial, care se dovedesc ulterior a fi false sau falsificate. Prin reglementarea acestei situații de excludere, legiuitorul comunitar a preluat cazuistica anterioară a Curții în dreptul vamal comunitar [11].

71. Având în vedere, pe de o parte, că recurenta a atacat în prima instanță decizia Comisiei prin acțiunea în anulare în temeiul articolului 230 CE în principal cu argumentul că, în cazul său, ar exista o situație specială în sensul articolului 239 alineatul (1) a doua liniuță din CVC coroborat cu articolul 905 din Regulamentul de aplicare a CVC și, pe de altă parte, că articolul 904 din Regulamentul de aplicare a CVC pare să se opună, cel puțin *prima facie*, solicitării sale de remitere a drepturilor de import, trebuie să se pornească de la ideea că dispozițiile sus-menționate reprezintă cadrul de drept material în care Curtea va trebui să decidă cu privire la admisibilitatea și la temeinicia recursului în cauză.

11 — A se vedea Hotărârea din 13 noiembrie 1984, Van Gend & Loos/Comisia (98/83 și 230/83, Rec., p. 3763, punctele 15-17), în care primirea de certificate de origine nevalabile nu reprezintă o situație specială, cu motivarea că o astfel de împrejurare poate reprezenta un risc profesional la care este expus un agent vamal prin natura activității sale. A se vedea de asemenea Hotărârea din 11 decembrie 1980, Acampora (827/79, Rec., p. 3731, punctul 8), Hotărârea din 27 iunie 1991, Mecanarte (C-348/89, Rec., p. I-3277, punctul 24), și Hotărârea din 17 iulie 1997, Pascoal & Filhos (C-97/95, Rec., p. I-4209, punctele 57-60).

2. Considerații de drept procesual

72. Din punctul de vedere al normelor de procedură, având în vedere explicațiile extinse și detaliate ale recurentei cu privire la evoluția exactă a evenimentelor care justifică formularea recursului, considerăm că este obligatoriu să reamintim că recursul adresat Curții este limitat la chestiuni de drept, în sensul articolului 225 alineatul (1) al doilea paragraf CE. Articolul 58 din Statutul Curții de Justiție precizează că recursul poate fi întemeiat pe motive de lipsă de competență a Tribunalului, de nerespectare a procedurii în fața Tribunalului, precum și de încălcare a dreptului comunitar de către Tribunal.

73. Astfel, pentru a aprecia dacă un motiv este admisibil în cadrul recursului, trebuie avut în vedere că scopul acestei căi de atac este reprezentat de verificarea aplicării normelor juridice de către Tribunal și în niciun caz de repetarea procesului în fața primei instanțe. Simpla repetare a motivelor acțiunii în fața primei instanțe nu reprezintă un argument admisibil în cadrul recursului. Recursul trebuie să indice în mod precis elementele criticate ale hotărârii atacate, precum și argumentele juridice care susțin în mod specific cererea de anulare [12].

12 — Rengeling, H.-W., Middeke, A., și Gellermann, M., *Handbuch des Rechtsschutzes in der Europäischen Union*, München, 2003, paragraful 28, punctele 22 și 24, p. 500 și 501. Hotărârea din 6 martie 2003, Interporc/Comisia (C-41/00 P, Rec., p. I-2125, punctul 15), și Hotărârea din 29 aprilie 2004, Comisia/CAS Succhi di Frutta (C-496/99 P, Rec., p. I-3801, punctul 48).

B — *Examinarea motivelor de recurs*

1. Primul motiv de recurs: încălcarea principiului repartizării competențelor între statul de export și statul de import

a) Cu privire la repartizarea competențelor între statul de export și statul de import

74. Cu privire la încălcarea invocată a principiului repartizării competențelor între autoritățile competente din statul de export și cele din statul de import în ceea ce privește verificarea autenticității, respectiv a regularității certificatelor de circulație a mărfurilor, se constată că adoptarea concluziilor Tribunalului prevăzute la punctele 120, 121, 150, 323 și 324 din hotărârea atacată, la care face trimitere recurenta în cererea de recurs, s-a realizat în conformitate cu dispozițiile Acordului de asociere CEE-Turcia, precum și în temeiul jurisprudenței constante a Curții.

75. Articolul 15 din Decizia nr. 1/96 prevede că operațiunea de control al autenticității și al regularității certificatelor este efectuată în cadrul asistenței reciproce prevăzute la articolul 29 și în anexa 7 la Decizia nr. 1/95. În sensul articolelor 3 și 4 din anexa respectivă, această asistență este acordată la cerere sau din oficiu, astfel încât să se realizeze un schimb de informații între autoritățile părților contractante cu privire la tranzacțiile constatate sau planificate care încalcă ori ar putea încălca legislația vamală. Eficiența acestui sistem de cooperare administrativă implică în mod obligatoriu o repartizare a competențelor între autoritățile implicate, recunoscută expres de Curte.

76. Conform unei jurisprudențe constante, determinarea originii mărfurilor este întemeiată pe o repartizare a competențelor între autoritățile statului de export și cele ale statului de import, în sensul că originea este determinată de autoritățile statului de export, controlul funcționării acestui regim fiind asigurat datorită cooperării dintre administrațiile respective. Acest sistem se justifică prin faptul că autoritățile statului de export sunt cele mai în măsură să verifice în mod direct faptele care condiționează originea [13]. Pentru determinarea originii mărfurilor, această repartizare

13 — Hotărârea din 12 iulie 1984, Les Rapides Savoyards și alții (218/83, Rec., p. 3105, punctul 26), cu privire la Acordul dintre Comunitatea Economică Europeană și Confederația Elvețiană din 22 iulie 1972, Hotărârea din 7 decembrie 1993, Huygen și alții (C-12/92, Rec., p. I-6381, punctele 24 și 25), cu privire la Acordul dintre Comunitatea Economică Europeană și Republica Austria din 22 iulie 1972, și Hotărârea din 5 iulie 1994, Anastasiou și alții (C-432/92, Rec., p. I-3087, punctul 38), cu privire la Acordul de asociere dintre Comunitatea Economică Europeană și Republica Cipru, semnat la 19 decembrie 1972. A se vedea și Hotărârea din 14 mai 1996, Faroe Seafood și alții (C-153/94 și C-204/94, Rec., p. I-2465, punctul 19).

a competențelor prezintă în plus avantajul că permite obținerea de rezultate certe și unitare, prevenind astfel deturnări ale traficului comercial și denaturarea concurenței.

77. Mecanismul prevăzut poate funcționa doar dacă administrația vamală a statului de import recunoaște aprecierile realizate în mod legal de autoritățile statului de export [14]. În sensul concluziilor Curții din Hotărârea Les Rapides Savoyards și alții [15], în cadrul acordurilor internaționale de liber schimb care generează obligații reciproce între Comunitate și un stat terț, este necesară recunoașterea de către administrațiile vamale ale statelor membre a deciziilor adoptate în mod legal de autoritățile unui stat terț și pentru ca, la rândul său, Comunitatea să poată solicita autorităților vamale ale statului în cauză respectarea deciziilor luate de autoritățile vamale ale statelor membre referitoare la originea produselor exportate de Comunitate către acest stat.

78. Desigur, prezentarea unui certificat cu privire la regimul preferențial nu obligă autoritățile vamale ale statului de import să acorde importatorului tratamentul preferențial solicitat. Totuși, în măsura în care certificatul cu privire la regimul preferențial a fost eliberat cu respectarea condițiilor de formă, acesta beneficiază de aparența legală a exactității materiale. Din acest motiv, prezentarea certificatului cu privire la regimul preferențial produce în fapt cel puțin un efect obligatoriu, și anume cu privire la constatările de fapt ale autorității vamale din statul de export [16].

79. Rezultă că autoritățile vamale ale statului în care este importată o anumită marfă, în temeiul unui certificat eliberat conform prevederilor legale de autoritățile vamale din statul de export, nu pot refuza aplicarea tratamentului preferențial în sensul dispozițiilor din Acordul de asociere.

80. Chiar dacă autoritățile vamale ale statului de import au îndoieli justificate cu privire la originea efectivă a mărfurilor respective, acestea pot doar să solicite autorităților vamale ale statului de export o verificare ulterioară a acestei origini [17].

81. Acest sistem de cooperare și de repartizare a competențelor între administrațiile vamale conduce la obligativitatea de respectare a rezultatelor acestei verificări ulterioare, dacă autoritățile vamale ale statului de export au putut să determine originea mărfurilor în cauză. Potrivit jurisprudenței Curții, doar în situația specială în care autoritățile vamale ale statului de export nu sunt în măsură să efectueze în mod corespunzător verificarea ulterioară, este posibil ca autoritățile vamale

14 — Hotărârea Faroe Seafood și alții (citată la nota de subsol 13, punctul 20) și Hotărârea din 9 februarie 2006, Sfakianakis (C-23/04-C-25/04, Rec., p. I-1265, punctul 23).

15 — Citată la nota de subsol 13, punctul 27.

16 — Prieß, H.-J., *Zollkodex*, citată anterior (la nota de subsol 10), articolul 27, punctul 41.

17 — A se vedea Concluziile avocatului general Léger prezentate la 20 octombrie 2005 în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Sfakianakis (citată la nota de subsol 14, punctul 33).

din statul de import să verifice direct autenticitatea și regularitatea certificatului în litigiu, ținând seama de alte dovezi ale originii mărfurilor în discuție [18].

82. Contrar opiniei recurentei, jurisprudența nu poate fi interpretată în niciun caz în sensul existenței unui drept de control al statului de import, astfel încât acesta să poată verifica și contesta mai întâi legalitatea și, ulterior, aprecierea de ansamblu a statului de export. Or, în Hotărârea Pascoal & Filhos [19], Curtea a decis că autoritățile statului de import, pornind exclusiv de la circumstanța că autoritățile competente din statul membru de export declară, în urma unei verificări ulterioare, că un certificat nu ar fi aplicabil mărfurilor exportate efectiv, pot constata că nu au fost solicitate drepturile datorate conform dispozițiilor legale, cu posibilitatea de a solicita din acest motiv recuperarea acestora. În plus, Curtea a concluzionat că nu există niciun argument în dispoziția în cauză care să oblige aceste din urmă autorități să determine exactitatea rezultatului verificării sau originea mărfurilor.

83. Se reține astfel că autoritățile italiene și Comisia, în conformitate cu jurisprudența Curții și cu argumentele întemeiate ale Tribunalului, exprimate la punctele 120 și 121 din hotărârea atacată, erau obligate în principiu să respecte aprecierea autorităților turce cu privire la autenticitatea celor 32 de certificate în cauză. Nu există niciun motiv obiectiv pentru a efectua modificări ale repartizării, stabilite prin lege, a competențelor între autoritățile vamale turce și cele comunitare. Dimpotrivă, trebuie admis argumentul Comisiei în sensul că autoritățile vamale comunitare nu ar dispune nici de posibilitatea de a aprecia pe cont propriu dacă certificatele de export emise de un stat terț, care le sunt prezentate, sunt autentice sau falsificate. Prin urmare, această concluzie poate fi formulată exclusiv de autoritățile vamale competente ale statului de export, mai precis, în speță, de autoritățile vamale turce.

b) Cu privire la o apreciere diferită în condițiile unui comportament abuziv al autorităților statului de export

84. În opinia noastră, nu este necesară examinarea posibilității unei concluzii diferite în situația apariției de nereguli care s-au manifestat în cele din urmă printr-o participare a autorităților vamale ale statului terț, deoarece, conform concluziilor Tribunalului, în speță nu poate fi dovedit un comportament abuziv al autorităților turce. În plus, mai există împrejurarea că este vorba despre situații a căror apreciere este rezervată în principiu Tribunalului [20], iar Curtea are posibilitatea de a le examina numai în măsura în

18 — Hotărârea Huygen și alții (citată la nota de subsol 13, punctul 27).

19 — Citată la nota de subsol 11, punctul 37.

20 — Hotărârea din 2 octombrie 2003, Thyssen Stahl/Comisia (C-194/99 P, Rec., p. I-10821, punctul 33), și Hotărârea din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, Rec., p. I-123, punctul 48). Lenaerts, K., Arts, D., și Maselis, I., *Procedural Law of the Europedan Union*, ediția a doua, Londra, 2006, p. 453, punctul 16-003, menționează lipsa de competență a Curții pentru constatările de fapt. Faptul că un recurs este limitat la chestiuni de drept înseamnă că Tribunalul dispune de competența exclusivă în acest sens. Rezultă că un recurent nu poate nici să pună sub semnul întrebării concluziile Tribunalului, nici să invoce situații care nu au fost constatate de Tribunal în primă instanță.

care inexactitatea materială ar rezulta din înscrisurile aflate la dosar [21]. Din moment ce probele au fost obținute în mod legal și au fost respectate principiile generale de drept și normele de procedură aplicabile în domeniul sarcinii și al administrării probelor, numai Tribunalul are competența de a aprecia valoarea care trebuie să fie atribuită elementelor ce i-au fost prezentate [22].

85. Cu privire la calificarea drept false a celor 32 de certificate de import în litigiu, Tribunalul menționează, pentru început, la punctul 122 din hotărârea atacată, scrisoarea autorităților turce din 8 martie 1999 adresată serviciilor vamale din Ravenna, care conține în anexă lista celor 32 de certificate considerate de autoritățile turce ca fiind false. Ulterior, la punctul 125, Tribunalul menționează ambiguitățile rezultate în urma comparării afirmațiilor din această scrisoare și a celor din scrisoarea transmisă de Reprezentanța Permanentă către UCLAF la 22 aprilie 1999. La momentul respectiv, părțile se confruntau cu dificultatea de a aprecia fără dubiu, în temeiul declarațiilor scrise ale autorităților turce, dacă certificatele în cauză erau false sau doar incorecte. Tribunalul constată că formularea utilizată „not correct […] and not issued according to the rules" (N. T.: „nu [era] corect […] și nu [fusese] eliberat în conformitate cu regulile") ar putea fi interpretată și în sensul că certificatele în cauză nu ar fi falsificate. Astfel cum a reținut Tribunalul la punctul 129 din hotărârea atacată, în temeiul scrisorii autorităților turce din 22 august 2003, a fost posibilă înlăturarea tuturor îndoielilor privind caracterul fals. Astfel, în temeiul faptelor prezentate, Tribunalul a putut afirma cu certitudine, fără a săvârși o eroare de drept, că cele 32 de certificate de import în litigiu erau falsuri.

86. În privința argumentului recurentei, referitor la presupusa participare a autorităților turce, Tribunalul a susținut, la punctul 167, că prezentarea de documente care se dovedesc a fi false nu permite, prin ea însăși, să se ajungă la concluzia existenței unei înțelegeri secrete între exportatori și autoritățile vamale care le eliberează. Fără a săvârși o eroare de drept, Tribunalul a atras astfel atenția asupra inexistenței argumentelor pentru a susține participarea autorităților turce la realizarea falsurilor.

87. În plus, nu poate fi reținut nici argumentul recurentei în sensul că eliberarea de certificate incorecte ar reprezenta o neregulă semnificativă care ar justifica anularea concluziilor aprecierii efectuate de autoritățile turce. Acest argument presupune contestarea repartizării competențelor recunoscute de Curte între statul de export și cel de import la verificarea certificatelor cu privire la autenticitatea, respectiv la regularitatea acestora. În plus, nu se poate asimila emiterea de certificate incorecte de către autoritățile vamale competente, ca urmare a unei erori, cu falsificarea de certificate, ce are relevanță penală.

88. În consecință, se impune respingerea primului motiv de recurs.

21 — Hotărârea Aalborg Portland și alții (citată la nota de subsol 20, punctul 48).

22 — A se vedea Concluziile avocatului general Ruiz-Jarabo Colomer prezentate la 11 februarie 2003 în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Aalborg Portland și alții (citată la nota de subsol 20, punctul 38), Hotărârea din 17 decembrie 1998, Baustahlgewebe/Comisia (C-185/95 P, Rec., p. I-8417, punctul 24), și Hotărârea din 21 iunie 2001, Moccia Irme și alții/Comisia (cauzele conexate C-280/99 P-C-282/99 P, Rec., p. I-4717, punctul 78), și.

2. Al doilea motiv de recurs: încălcarea dreptului de acces la dosar sau a altor drepturi la apărare

89. Recurenta invocă încălcarea dreptului său de acces la dosar. În măsura în care aceasta solicită Curții verificarea limitelor drepturilor sale la apărare în procedura administrativă, suntem în prezența unei chestiuni de drept procedural și, prin urmare, a unui motiv de recurs admisibil.

90. Recurenta a invocat că ar fi avut posibilitatea de a consulta exclusiv documentele pe baza cărora Comisia și-a întemeiat decizia în litigiu. Pe de altă parte, nu ar fi avut posibilitatea de a consulta așa-numitele documente contextuale, precum și documentele confidențiale, între care Comisia a inclus și rapoartele UCLAF, respectiv ale OLAF.

91. Invocând propria jurisprudență [23], Tribunalul a argumentat, la punctul 88 din hotărârea atacată, că principiul respectării dreptului la apărare în legătură cu procedura administrativă având ca obiect remiterea drepturilor vamale presupune doar ca persoana interesată să își poată face cunoscut în mod util punctul de vedere asupra elementelor de la dosar, între care sunt incluse documentele reținute împotriva sa de Comisie pentru a-și întemeia decizia. În consecință, acest principiu nu ar reclama acordarea de către Comisie, din proprie inițiativă, a accesului la toate documentele care au o legătură eventuală cu cazul din speță cu care este sesizată în cadrul unei cereri de remitere. Dacă persoana interesată consideră că asemenea documente sunt utile pentru a demonstra, în privința sa, existența unei situații speciale și/sau absența unei neglijențe evidente sau a dolului, este în sarcina ei să solicite accesul la aceste documente în conformitate cu dispozițiile adoptate de instituții în temeiul articolului 255 CE.

92. În continuare, la punctul 89, Tribunalul a arătat că, la cererea părții interesate, Comisia ar fi obligată să acorde acces la toate documentele administrative neconfidențiale privind decizia în litigiu. Prin urmare, în lipsa unei asemenea solicitări, nu ar exista un drept de acces automat la documentele de care dispune Comisia [24].

93. Aceste argumente ale Tribunalului trebuie apreciate din perspectiva diferitelor aspecte ale dreptului actual de acces la documente atât în legislația statelor membre, cât și în dreptul comunitar ca atare. Pe de o parte, acest drept este legat indisolubil de garanțiile procedurale în cadrul procedurii administrative, acordate destinatarului actului administrativ în transpunerea principiului statului de drept. Pe de altă parte, acest drept poate fi interpretat ca expresie a dreptului opiniei publice la informare care impune tuturor organelor și instituțiilor

23 — Hotărârea din 11 iulie 2002, Hyper/Comisia (T-205/99, Rec., p. II-3141, punctul 63), și Hotărârea din 27 februarie 2003, Bonn Fleisch Ex- und Import/Comisia (T-329/00, Rec., p. II-287, punctul 46).

24 — Hotărârea din 19 februarie 1998, Eyckeler & Malt/Comisia (T-42/96, Rec., p. II-401, punctul 81), Hotărârea din 17 septembrie 1998, Primex Produkte Import-Export și alții/Comisia (T-50/96, Rec., p. II-3773, punctul 64), și Hotărârea Bonn Fleisch Ex- und Import (citată la nota de subsol 23, punctul 46).

statului o activitate transparentă, supusă controlului democratic [25].

94. Articolul 255 CE concretizează principiul transparenței, consacrat la articolul 1 alineatul (2) UE și transpune în același timp libertatea de informare a cetățenilor Uniunii prevăzută la articolul 42 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene [26]. În prezentul litigiu s-a pus însă în primul rând problema respectării drepturilor individuale în cadrul unei proceduri administrative, la finalul căreia Comisia urma să decidă cu privire la remiterea drepturilor de import în sensul articolului 239 din CVC. În consecință, recurenta putea valorifica posibilitatea de a formula o acțiune în sensul articolului 255 CE, ca urmare a funcției speciale a acestui drept, numai în măsura în care nu avea la dispoziție prevederi speciale pentru protecția sa. Or, cu toate acestea, recurenta avea la dispoziție un drept de a fi ascultată, consacrat de jurisprudența instanțelor comunitare [27], precum și un drept de acces la dosar în cadrul procedurii administrative în fața Comisiei.

95. Astfel cum a fost subliniat de Curte în repetate rânduri, drepturile la apărare, ca drepturi fundamentale, fac parte din categoria principiilor fundamentale de drept a căror respectare trebuie garantată de aceasta [28], obiectiv pentru atingerea căruia Curtea se inspiră din tradițiile constituționale comune ale statelor membre și din orientările oferite de instrumentele internaționale la care statele membre au cooperat sau au aderat, precum Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO), semnată la 4 noiembrie 1950 la Roma [29].

25 — În Concluziile prezentate la 28 noiembrie 1995 în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Țările de Jos/Consiliul (C-58/94, Rec., p. I-2169, punctele 13-15), avocatul general Tesauro diferențiază de asemenea între funcția accesului la documentele publice pentru respectarea drepturilor individuale în cadrul procedurii administrative și interesul public general de a beneficia de informare cu privire la activitatea statului.

26 — Broberg, M., „Access to documents: a general principle of Community law?”, în *European Law Review* (2002), p. 196 și 197, arată că primul demers real pentru acordarea dreptului de acces la documentele deținute de structurile comunitare s-a realizat prin semnarea, la 7 februarie 1992, a Actului final la Tratatul de la Maastricht. În Declarația nr. 17 a acestui Act final, statele membre au subliniat legătura strânsă dintre transparența procedurilor de adoptare a deciziilor și caracterul democratic al structurilor comunitare. Ca răspuns la Declarația nr. 17, Consiliul și Comisia au adoptat împreună un Cod de conduită privind accesul public la documentele Consiliului și ale Comisiei (JO 1993, L 340, p. 41). În același timp, conceptele de transparență și acces la documente au fost transpuse în dreptul comunitar numai după intrarea în vigoare a Tratatului de la Amsterdam. De atunci, articolul 1 al doilea paragraf UE prevede că deciziile Uniunii „se iau cu respectarea deplină a principiului transparenței”. Noul articol 255 CE preluat în tratat prevede că orice cetățean al Uniunii și orice persoană fizică sau juridică, care are reședința sau sediul statutar într-un stat membru, are drept de acces la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei. Acest drept este consacrat de asemenea la articolul 42 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene proclamată la 7 decembrie 2000 (2000/C 364/01). O detaliere la nivelul dreptului comunitar derivat a acestui drept s-a realizat în cele din urmă prin dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei (JO L 145, p. 43, Ediție specială, 01/vol. 3, p. 76).

27 — În Hotărârea din 6 iulie 1993, CT Control (Rotterdam) și JCT Benelux/Comisia (C-121/91 și C-122/91, Rec., p. I-3873, punctul 48), Curtea a constatat pentru început că procedura prevăzută la articolul 13 din Regulamentul nr. 1430/79, care prevede pronunțarea deciziilor Comisiei cu privire la remiterea sau la rambursarea drepturilor de import, include mai multe etape, unele dintre acestea având loc la nivel intern al statelor (remiterea cererii de către întreprinderea vizată, verificarea inițială de către autoritățile vamale), iar altele la nivel comunitar (transmiterea cererii către Comisie, examinarea cererii de către Comitetul pentru regimul de scutiri de drepturi vamale, consultarea unui grup de experți, adoptarea deciziei de către Comisie, notificarea către statul membru implicat). În plus, Curtea a constatat că, în situația în care această procedură se desfășoară conform dreptului comunitar, sunt oferite părților toate garanțiile legale necesare, în speță garanția contradictorialității.

28 — Hotărârea din 28 martie 2000, Krombach (C-7/98, Rec., p. I-1935, punctele 25 și 26), și Hotărârea din 15 octombrie 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij și alții/Comisia (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P și C-254/99 P, Rec., p. I-8375, punctul 316).

29 — A se vedea Hotărârea din 6 martie 2001, Connolly/Comisia (C-274/99 P, Rec., p. I-1611, punctele 37 și 38).

96. Potrivit jurisprudenței Curții, dreptul de acces la dosar, ca expresie a principiului respectării dreptului la apărare, reprezintă posibilitatea oferită de Comisie întreprinderii vizate de a examina toate documentele din dosar care pot prezenta relevanță pentru apărarea sa [30]. Din această categorie fac parte atât documente incriminatorii, cât și dezincriminatorii, cu excepția secretelor comerciale ale altor întreprinderi, a documentelor interne ale Comisiei și a altor informații confidențiale [31].

97. În măsura în care nu se limitează la documentele pe care Comisia și-a întemeiat decizia în litigiu, ci presupune de asemenea accesul la toate documentele care pot prezenta relevanță în apărarea destinatarului actului administrativ, dreptul de acces la dosar în sensul acestei jurisprudențe a Curții se dovedește mai extins decât interpretarea pe care Tribunalul și-a întemeiat hotărârea. În schimb, regimul documentelor clasificate ca având caracter confidențial și care sunt excluse astfel de la dreptul de acces nu este criticabil.

98. Considerăm că, în contextul procedurii administrative privind remiterea drepturilor de import, Tribunalul a interpretat dreptul de acces la dosar într-o manieră nepermis de restrictivă, ceea ce ar echivala în principiu cu o eroare de drept.

99. Cu toate acestea, considerăm că o interpretare diferită a conținutului normativ al acestui principiu general de drept nu justifică în sine o anulare a hotărârii atacate. Dimpotrivă, considerentele impuse de economia procesului, precum și de funcția de protecție a garanțiilor procedurale pentru persoana vizată impun să se examineze cu precizie aspectul dacă Tribunalul ar fi ajuns la o concluzie diferită dacă ar fi ținut seama de jurisprudența Curții la aplicarea dreptului comunitar.

100. Potrivit concluziei Curții, pronunțată în Hotărârea Hercules Chemicals [32], în ceea ce privește dreptul de acces la dosar, nu a fost săvârșită o eroare de drept dacă Tribunalul consideră că nici acordarea dreptului de acces la toate celelalte documente nu ar fi condus la declararea nulității deciziei în litigiu a Comisiei și în consecință respinge argumentul recurentei cu privire la o încălcare a drepturilor la apărare.

101. Respectiva jurisprudență transpune un principiu fundamental al dreptului administrativ general și al dreptului procesual

30 — A se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 29 iunie 1995, Solvay (T-30/91, Rec., p. II-1775, punctul 81), și Hotărârea Curții din 2 octombrie 2003, Corus UK/Comisia (C-199/99 P, Rec., p. I-11177, punctele 125-128).

31 — A se vedea Hotărârea din 13 februarie 1979, Hoffmann-La Roche/Comisia (85/76, Rec., p. 461, punctele 9 și 11), Hotărârea din 8 iulie 1999, Hercules Chemicals/Comisia (C-51/92 P, Rec., p. I-4235, punctul 75), și Hotărârea Limburgse Vinyl Maatschappij și alții (citată la nota de subsol 28, punctul 315).

32 — Citată la nota de subsol 31, punctele 80-82.

comunitar [33], conform căruia un viciu de procedură justifică anularea judiciară a unei decizii administrative numai dacă produce efecte chiar asupra conținutului deciziei.

102. Astfel cum a arătat în mod întemeiat avocatul general Mischo în concluziile prezentate în cauza PVC [34], accesul la dosar nu reprezintă un scop în sine, ci trebuie să ofere persoanei interesate posibilitatea de a-și exercita în mod eficient dreptul la apărare. Rezultă în mod necesar că neregulile în privința accesului la dosar nu pot conduce la declararea nulității deciziei în litigiu dacă nu au produs efect asupra exercitării acestor drepturi.

103. În concluziile prezentate în cauza Aalborg Portland și alții [35], avocatul general Ruiz-Jarabo Colomer a afirmat, cu privire la funcția de protecție menționată a dreptului de acces la dosar, că viciile de procedură nu ar prezenta relevanță dacă persoana vizată ar fi avut cu toate acestea la dispoziție mijloace rezonabile de apărare. Astfel, declararea nulității deciziei este necesară numai în măsura în care se constată că rezultatul, în condițiile respectării cu cea mai mare strictețe a condițiilor procedurale, putea fi mai favorabil pentru persoana vizată sau dacă, tocmai datorită acestei erori procedurale, nu se poate stabili dacă ar fi fost posibilă adoptarea unei decizii diferite.

104. Tribunalul a apelat în principiu la această argumentație la punctul 94 din hotărârea atacată, în care a respins motivul întemeiat pe încălcarea dreptului de acces la dosar cu justificarea că, în orice caz, în situația în care nu au fost transmise documente ce nu au stat la baza deciziei în litigiu, eventuala lor netransmitere nu este relevantă, dat fiind că asemenea documente nu pot avea efect asupra deciziei în litigiu. Această concluzie face parte din aprecierea de fapt a Tribunalului și nu poate fi contestată din punct de vedere juridic.

105. Cu privire la documentele reținute de Comisie pentru a-și întemeia decizia în litigiu, se arată că Tribunalul nu a ținut seama de circumstanța că reprezentantul recurentei, cu ocazia consultării, la 6 august 2002, la sediul Comisiei, a dosarului privind decizia în litigiu, a semnat o declarație scrisă în care confirmă în mod explicit că a avut acces la toate documentele care aveau legătură directă sau indirectă cu dosarul în litigiu. La această declarație a fost anexată o listă ce enumera toate documentele la care

33 — Astfel, pentru temeinicia unei acțiuni în anulare, este necesară încălcarea unei norme „fundamentale” de procedură, fără o diferențiere, de exemplu, între norme „fundamentale” și „nefundamentale” de procedură, relevant fiind însă „caracterul fundamental” al încălcării. Existența unei încălcări a unei norme fundamentale de procedură este apreciată în funcție de particularitățile cazului specific, deoarece încălcarea uneia și aceleiași norme poate fi mai mult sau mai puțin gravă, în funcție de împrejurări. În principiu, caracterul fundamental al unei norme procedurale este confirmat în situația în care eroarea procedurală ar putea influența conținutul actului sau dacă norma procedurală a fost adoptată chiar pentru protecția persoanei vizate [Rengeling, H.-W., Middeke, A., și Gellermann, M., citați anterior (nota de subsol 12), paragraful 7, punctul 98, p. 139]. Curtea, prin Hotărârea din 10 iulie 1980, Distillers Company/Comisia (30/78, Rec., p. 2229, punctul 26), și prin Hotărârea Thyssen Stahl (citată la nota de subsol 20, punctul 31), a confirmat o încălcare a drepturilor la apărare dacă, în urma unei erori săvârșite de Comisie, există posibilitatea ca procedura administrativă efectuată de aceasta să conducă la un alt rezultat.

34 — Punctul 331.

35 — Citată la nota de subsol 22, punctele 28-30.

reprezentantul sus-menționat a avut acces. Astfel cum a reținut în mod expres Tribunalul la punctele 99 și 100 din hotărârea atacată, printre aceste documente se regăsea și raportul misiunii UCLAF din 9 decembrie 1998, precum și scrisoarea Comisiei/UCLAF din aceeași dată, adresată Reprezentanței Permanente turce, a cărei neprezentare este criticată din nou de recurentă în cadrul recursului. În consecință, Tribunalul a considerat în mod justificat că recurentei, contrar susținerilor acesteia, i s-a acordat accesul la documentele respective.

106. În ce privește cererea de acces introdusă de recurentă după adoptarea deciziei în litigiu și după introducerea cererii, Tribunalul a atras atenția, la punctul 102 din hotărârea atacată, că aceasta nu este relevantă pentru aprecierea unei eventuale atingeri aduse dreptului la apărare al reclamantei în cursul procedurii administrative și nu poate avea efect asupra legalității deciziei menționate.

107. Argumentele Tribunalului arată că acesta a examinat dacă documentele respective ar fi putut avea și cel mai mic beneficiu pentru recurentă. Astfel, Tribunalul nu s-a limitat să aprecieze dacă necomunicarea documentelor în cauză a influențat conținutul deciziei finale.

108. Considerațiile Tribunalului demonstrează în principiu nu doar că documentele respective nu au oferit niciun argument recurentei, ci și faptul că fie nu ar fi putut fi invocate de recurentă datorită naturii lor, fie că, prin conținutul lor, ar fi confirmat concluziile Comisiei sau că nu ar fi oferit în niciun caz un contraargument.

109. Din acest motiv, apreciem că Tribunalul a adaptat în principal metoda sa de investigație în funcție de jurisprudența Curții, astfel încât concluziile sale sunt corecte.

110. În sfârșit, trebuie analizate argumentele Tribunalului cu privire la conduita lipsită în parte de coerență a recurentei la exercitarea dreptului său de acces la dosar. În mod întemeiat, la punctul 102 din hotărârea atacată, Tribunalul a subliniat împrejurarea că reclamanta nu a introdus nicio cerere de acces la alte elemente ale dosarului în cursul procedurii administrative și că nu a dat curs nici invitației Comisiei din 10 iulie 2003 de a consulta documentele dorite. În acest context, pare contradictoriu faptul că recurenta, cunoscând omisiunile sale la valorificarea dreptului său la apărare în primă instanță, susține încălcarea acestui drept și atacă în recurs motivele care nu pot fi contestate juridic, pe care se întemeiază hotărârea primei instanțe.

111. Se impune astfel respingerea celui de al doilea motiv de recurs.

3. Al treilea motiv de recurs: repartizarea sarcinii probei

112. Identificarea de „circumstanțe” în sensul articolului 239 alineatul (1) a doua liniuță din CVC, respectiv a unei „situații speciale” în sensul articolului 905 alineatul (1) din Regulamentul de aplicare a CVC, implică prezentarea, justificarea și evaluarea anumitor situații și circumstanțe. Părțile sunt în dezacord cu privire la aspectul repartizării concrete a sarcinii probei, context în care recurenta solicită o inversare a sarcinii probei, respectiv o facilitare a sarcinii probei în beneficiul său. Prin faptul că, prin argumentele prezentate, recurenta impută în cele din urmă Tribunalului încălcarea principiilor de drept procesual în domeniul sarcinii probei, aceasta invocă aplicarea incorectă a dreptului comunitar și, prin aceasta, formulează un motiv de recurs admisibil [36].

113. Aprecierea acestui motiv de recurs necesită mai întâi câteva explicații de principiu cu privire la repartizarea sarcinii probei în cadrul procedurii, din perspectiva rambursării, respectiv a remiterii drepturilor de import.

114. Trebuie reținut mai întâi că, potrivit principiilor generale de drept procesual, de regulă, persona care se prevalează de condițiile unei norme are obligația de a dovedi că acestea sunt îndeplinite [37]. În consecință, de regulă, importatorul este cel care trebuie să prezinte și să dovedească existența unei „situații speciale” în sensul articolului 239 din CVC, de natură să justifice o remitere a drepturilor de import [38]. Același regim este aplicabil, de exemplu, cu privire la dovedirea originii mărfurilor, în situația în care de răspunsul la această întrebare depinde decizia de rambursare a drepturilor de import [39].

115. Pe de altă parte, Comisia, în cadrul deciziei sale privind existența unei „situații speciale”, scop în care dispune de o marjă

36 — Conform argumentelor prezentate de Rengeling, H., Middeke, A., și Gellermann, M., citați anterior (nota de subsol 12), paragraful 28, p. 502-504, din categoria normelor procedurale a căror încălcare poate reprezenta un motiv de recurs fac parte, suplimentar față de normele procedurale din tratate, statute și Regulamentul de procedură al Tribunalului, și principiile generale de drept comunitar ce privesc procedura. Astfel, poate fi atacată cu recurs încălcarea principiului contradictorialității pentru părți, dar și încălcări ale principiilor cu privire la sarcina probei, precum și ale procedurii probatorii. Cu privire la controlul aplicării corecte a dispozițiilor în materia sarcinii probei de către Tribunal, a se vedea Hotărârea din 8 iulie 1999, Anic Partecipazioni (C-49/92 P, Rec., p. I-4125, punctul 96), Hotărârea din 6 ianuarie 2004, BAI și Comisia/Bayer (C-2/01 P și C-3/01 P, Rec., p. I-23, punctele 47, 61 și 117), Hotărârea din 6 aprilie 2006, General Motors/Comisia (C-551/03 P, Rec., p. I-3173, punctele 51 și 52), precum și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, Sumitomo Metal Industries și Nippon Steel/Comisia (C-403/04 P și C-405/04 P, Rep., p. I-729, punctul 39).

37 — A se vedea în acest sens și punctul 47 din Concluziile avocatului general Kokott prezentate la 8 septembrie 2005 în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Beemsterboer Coldstore Services (C-293/04, Rec., p. I-2263).

38 — A se vedea și Alexander, S., *Zollkodex*, citată anterior (nota de subsol 10), anterior articolului 220, punctul 4, care arată că debitorului îi revine obligația de prezentare a situației de fapt și sarcina probei cu privire la aspectele care justifică cererea de rambursare.

39 — A se vedea Hotărârea CT Control (Rotterdam) și JCT Benelux (citată la nota de subsol 27, punctul 39), care concluzionează că importatorul care dorește rambursarea drepturilor de import, și nu Comisia trebuie să probeze că produsul importat este originar dintr-un stat ACP pentru care sunt aplicabile regimuri preferențiale acordate de Comunitate.

corespunzătoare de evaluare [40], trebuie să argumenteze şi să dovedească faptul că certificatele prezentate de importator sunt false sau falsificate. Pe de altă parte, nu este necesar să se facă proba că nu există nicio situaţie specială dacă sunt respectate condiţiile prevăzute la articolul 904 litera (c) din Regulamentul de aplicare a CVC, având în vedere că această dispoziţie cuprinde deja o apreciere a legiuitorului comunitar, obligatorie pentru Comisie, în sensul ca eventuala bună-credinţă a importatorului în cadrul procedurii conform articolului 239 din CVC să nu poată face obiectul protecţiei.

116. Conform argumentelor pe care le-am prezentat în observaţiile introductive ale prezentei cauze [41], legiuitorul comunitar, prin adoptarea acestui criteriu de excludere, a preluat jurisprudenţa existentă până în prezent a Curţii potrivit căreia prezentarea, în scopul obţinerii unui tratament tarifar preferenţial în favoarea mărfurilor declarate pentru liberă circulaţie, a unor documente care ulterior se dovedesc a fi false, falsificate sau nevalabile pentru acordarea acestui tratament tarifar preferenţial, chiar dacă acestea au fost prezentate cu bună-credinţă, nu reprezintă o situaţie specială. Această jurisprudenţă a fost justificată de la pronunţarea Hotărârii fundamentale Van Gend & Loos [42], printre altele, prin faptul că nu este admisă imputarea consecinţelor nefavorabile ale neîndeplinirilor în sarcina Comunităţii. Curtea a constatat că primirea de certificate de origine nevalabile reprezintă în principiu un risc profesional la care un operator economic este expus prin natura obiectului său de activitate, iar acesta din urmă beneficiază de dreptul de a formula o acţiune în despăgubiri împotriva falsificatorului.

117. Tribunalul a admis excepţii de la această regulă numai în cazurile de falsificare ce depăşesc limitele riscului operaţional normal al operatorului economic în cauză, de exemplu, în cazul neîndeplinirii obligaţiei de supraveghere de către Comisie [43] sau în situaţia în care agenţii vamali sunt implicaţi în încălcări [44]. Această jurisprudenţă a primei instanţe se susţine fără rezerve, deoarece ţine seama de faptul că operatorul economic în cauză, cu excepţia procedurilor care necesită participarea sa, beneficiază de regulă numai de posibilităţi reduse de a influenţa evoluţia procedurii vamale, motiv pentru care trebuie să se bazeze pe îndeplinirea sarcinilor de către autorităţile competente, conform

40 — Astfel, în sensul jurisprudenţei, pentru a aprecia, în funcţie de împrejurările concrete, dacă există condiţii speciale ce nu rezultă din circumstanţe care nu implică înşelăciune sau neglijenţă evidentă din partea persoanei interesate, în sensul articolului 239 alineatul (1) din CVC, Comisia trebuie să ţină cont de toate împrejurările relevante (a se vedea în acest sens Hotărârea Curţii din 15 mai 1986, Oryzomyli Kavallas/Comisia, 160/84, Rec., p. 1633, punctul 16, şi Hotărârea Tribunalului din 9 noiembrie 1995, France-aviation/Comisia, T-346/94, Rec., p. II-2841, punctele 34 şi 36).

41 — A se vedea punctul 70.

42 — Citată la nota de subsol 11, punctele 15-17.

43 — Hotărârile Eyckeler & Malt (citată la nota de subsol 24, punctele 189-191) şi Kaufring şi alţii (citată la nota de subsol 9, punctul 218).

44 — În Hotărârea Kaufring şi alţii (citată la nota de subsol 9, punctul 231), Tribunalul a concluzionat că numai erorile datorate comportamentului activ al autorităţilor competente şi care nu ar putea fi identificate de un contribuabil avizat ar justifica dreptul de a solicita renunţarea la recuperarea ulterioară. Respectiva cauză s-a concentrat asupra unei serii de încălcări ale autorităţilor turce la transpunerea Acordului de asociere şi a dreptului de asociere întemeiat pe acesta, precum şi a neîndeplinirii grave a obligaţiilor de către Comisie la supravegherea aplicării acestor dispoziţii. În Hotărârea din 7 iunie 2001, Spedition Wilhelm Rotermund/Comisia (T-330/99, Rec., p. II-1619, punctul 58), „situaţia specială" în sensul articolului 239 din CVC a fost reprezentată de existenţa de fraude explicabile în mod rezonabil numai prin participarea activă a unui funcţionar al biroului vamal de destinaţie, astfel încât Tribunalul a concluzionat că nu era admisă limitarea Comisiei la solicitarea din partea reclamantei a probei formale şi concludente pentru o astfel de participare. Această jurisprudenţă a fost menţionată de asemenea şi în Hotărârea din 14 decembrie 2004, Nordspedizionieri (T-332/02, Rec., p. II-4405, punctul 58).

obligațiilor care le revin în cadrul unui sistem de cooperare administrativă. În acest sens, ar fi injust să se admită ca acesta să sufere un prejudiciu datorat în fapt încălcărilor din partea autorităților administrative.

118. În acest sens, trebuie totuși avut în vedere că aceste împrejurări instituite pe cale jurisdicțională pot avea ca obiect numai adaptări punctuale ale jurisprudenței constante, pentru a ține seama de cerințele justiției naturale într-o situație individuală. Având în vedere caracterul derogatoriu al normelor în cauză, acestea nu pot fi aplicate decât în mod restrictiv [45]. Această interpretare corespunde de altfel jurisprudenței existente până în prezent a instanțelor comunitare, în sensul că remiterea drepturilor de import este admisă numai în anumite condiții și în cazuri prevăzute expres, astfel încât, ca derogări de la celelalte dispoziții normale, normele respective vor fi interpretate restrictiv [46]. Prin urmare, aplicarea acesteia va fi precedată de o examinare strictă a situației de fapt, ținând seama de mijloacele de probă prezentate. În conformitate cu principiile generale de drept procesual și având în vedere jurisprudența clară a Curții de la pronunțarea Hotărârii Van Gend & Loos, considerăm că este o soluție consecventă aceea ca sarcina probei să revină recurentei, inclusiv cu privire la încălcările susceptibile să justifice o „situație specială” în sensul articolului 239 din CVC.

119. Argumentele prezentate de recurentă în sensul inversării sarcinii probei nu sunt convingătoare.

120. Conform susținerilor întemeiate ale Comisiei și contrar argumentelor recurentei, obiectul prioritar al prezentei cauze nu este reprezentat de problema repartizării sarcinii probei. Problema repartizării sarcinii probei se pune atunci când există cel puțin un argument care să susțină o afirmație litigioasă. Afirmațiile recurentei nu au însă niciun temei, deoarece Tribunalul nu a identificat niciun argument în favoarea tezei acesteia potrivit căreia autoritățile turce s-ar fi făcut vinovate de o neîndeplinire a obligațiilor la transpunerea Acordului de asociere, precum și de o încălcare a dispozițiilor cu privire la asistența administrativă. Dimpotrivă, rezultă din cuprinsul punctului 194 din hotărârea atacată că au fost întreprinse misiuni UCLAF pe teritoriul statului turc la intervale rezonabile de la descoperirea primului fals. În plus, Tribunalul arată, la punctul 195, că analizele realizate de autoritățile turce priveau un număr foarte mare de certificate, dar că lista certificatelor considerate de acestea falsificate a fost totuși transmisă relativ rapid serviciului vamal din Ravenna. În sfârșit, la punctul 196, Tribunalul a evidențiat corespondența enormă schimbată între autoritățile comunitare și autoritățile turce pe marginea certificatelor în litigiu. În această privință, Curtea a arătat că nu există obiecții față de concluzia Tribunalului

45 — Conform principiului „*exceptio est strictissimae interpretationis*”. Cu privire la interpretarea restrictivă a derogărilor de către Curte, a se vedea, de exemplu, Hotărârea din 1 aprilie 2004, Bellio Fratelli (C-286/02, Rec., p. I-3465, punctul 46), Hotărârea din 23 februarie 2006, Atzeni și alții (C-346/03 și C-529/03, Rec., p. I-1875, punctul 79), și Hotărârea din 13 septembrie 2007, Del Cerro Alonso (C-307/05, Rep., p. I-7109, punctul 39).

46 — Hotărârea Curții din 11 noiembrie 1999, Söhl & Söhlke (C-48/98, Rec., p. I-7877, punctul 52), și Hotărârea Bonn Fleisch Ex- und Import (citată la nota de subsol 23, punctul 63).

prin care se arată că susținerea recurentei, care atesta un refuz al autorităților turce, în special al Reprezentanței Permanente turce, de a coopera cu Comisia începând cu anul 2000, nu este sprijinită de niciun element de probă.

121. Potrivit constatărilor de fapt ale Tribunalului, existau și mai puține indicații cu privire la o eventuală participare a autorităților turce la falsificarea certificatelor de import în discuție, astfel încât nu se justifică încercarea recurentei de a realiza o paralelă între situația de fapt a acțiunii principale și cea din cauza Kaufring și alții. Contrar argumentelor recurentei, prezentarea de documente care se dovedesc a fi false nu permite, prin ea însăși, să se ajungă la concluzia existenței unei înțelegeri secrete între exportatori și autoritățile vamale care le eliberează, deoarece, în caz contrar, prevederea din articolul 904 litera (c) din Regulamentul de aplicare a CVC ar fi superfluă.

122. Independent de lipsa unei coerențe suficiente a argumentației recurentei, considerăm că o inversare a sarcinii probei nu ar susține solicitarea acesteia, deoarece este evident că, din proprie inițiativă, Comisia și UCLAF/OLAF au întreprins toate demersurile necesare, inclusiv realizarea de misiuni de investigație la fața locului, pentru a clarifica situația de fapt din acțiunea principală în acord cu autoritățile turce. Astfel, în lipsa unor indicații contrare, trebuie considerat că atât Comisia, cât și autoritățile turce au valorificat toate posibilitățile juridice de asistență pe care le oferă prevederile din Acordul de asociere. În acest context, este necesar să se amintească în mod expres că în statele terțe precum Turcia, Comisia nu dispune de competențe independente de investigare, fiind necesară în acest scop cooperarea respectivelor state terțe, Comisia având cel mult posibilitatea de a formula concluziile care se impun în cazul unui refuz de cooperare [47]. În măsura în care, în urma eforturilor depuse, nu au fost obținute informații cu privire la falsificator și nici suspiciuni cu privire la neîndeplinirea obligațiilor de către autoritățile competente, nu este clar care ar fi utilitatea pentru părți a inversării sarcinii probei. Aceeași concluzie este aplicabilă și cu privire la diminuarea sarcinii probei solicitată de recurentă, deoarece Comisia este în cele din urmă obligată să pună la dispoziția Tribunalului rezultatele investigațiilor efectuate. Din acest motiv, concluziile astfel formulate sunt și în beneficiul recurentei. Prin urmare, contestarea repartizării sarcinii probei prevăzute de Tribunal nu poate urmări decât punerea ulterioară sub semnul

47 — Alexander, S., *Zollkodex,* citată anterior (nota de subsol 10), articolul 220, punctul 72, reamintește că volumul investigațiilor care urmează a fi efectuate de o misiune comunitară depinde numai de obiectul examinării și de acceptarea investigațiilor de către statul terț în cauză. Posibilitatea de a solicita acceptarea misiunilor comunitare în cadrul procedurii de asistență în sensul articolului 81 alineatul (1) a doua liniuță din Regulamentul de aplicare a CVC sau posibilitatea participării Comunității la investigațiile autorităților din statele terțe conform articolului 94 alineatul (6) a doua teză din Regulamentul de aplicare a CVC nu modifică faptul că misiunile comunitare cu mijloace proprii de investigație nu pot fi considerate o componentă a unui sistem de cooperare administrativă. A se vedea, pentru comparație, atribuțiile OLAF în cadrul Uniunii Europene, Weitendorf, S., „Die interne Betrugsbekämpfung in den Europäischen Gemeinschaften durch das Europäische Amt für Betrugsbekämpfung (OLAF)", în *Europäisches und internationales Integrationsrecht*, volumul 15, Hamburg, 2006, p. 243, precum și Kuhl, L., „Les pouvoirs d'enquête de l'OLAF", în *La protection des intérêts financiers de l'Union et le rôle de l'OLAF vis-à-vis de la responsabilité pénale des personnes morales et des chefs d'entreprises et admissibilité mutuelle des preuves*, Bruxelles, 2005, p. 90, autorii atrăgând atenția că autoritatea, inclusiv în cadrul verificărilor efectuate în statele membre, trebuie să beneficieze de asistența fără rezerve a autorităților locale. Astfel, pentru realizarea investigațiilor la fața locului, este necesară aprobarea prealabilă și supravegherea din partea autorităților naționale.

întrebării, fără motiv, a constatărilor de fapt ale Tribunalului, efectuate fără săvârșirea vreunei erori de drept. Având în vedere că, în principiu, Curtea nu are nici competența de a examina faptele stabilite de Tribunal, nici pe aceea de a le aprecia, se impune respingerea acestui motiv de recurs.

4. Al patrulea motiv de recurs: respingerea măsurilor de cercetare judecătorească

123. Prin al patrulea motiv de recurs, recurenta critică respingerea măsurilor de cercetare judecătorească solicitate conform dispozițiilor din articolul 64 alineatul (4) și din articolul 65 din Regulamentul de procedură al Tribunalului și, prin urmare, o aplicare eronată a dreptului procedural, care poate fi supusă în principiu examinării de către Curte. Cu toate acestea, decizia cu privire la caracterul oportun al măsurilor de cercetare judecătorească pentru soluționarea litigiului revine Tribunalului [48].

124. În acest context, neregulile de procedură invocate de recurentă se dovedesc nejustificate.

125. Cu privire la neprezentarea invocată a rapoartelor misiunilor UCLAF din 9 și din 23 decembrie 1998, se impune constatarea că, la punctul 99 din hotărârea atacată, Tribunalul a reținut în mod întemeiat că recurenta a avut acces la aceste documente [49]. În ceea ce privește motivul mai cuprinzător întemeiat pe caracterul incomplet al rapoartelor prezentate, trebuie să se răspundă că însăși recurenta, la punctul 88 din cererea de recurs, a admis că a primit partea care lipsea din aceste rapoarte la 12 octombrie 2005, astfel încât, la data ședinței din 15 noiembrie 2005, avea cunoștință de totalitatea acestor documente. În consecință, în mod întemeiat a fost respinsă, ca lipsită de obiect, cererea recurentei de prezentare a documentelor din dosar.

126. În plus, la punctul 324 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat că autoritățile turce au afirmat cu claritate că certificatele în litigiu au fost falsificate. Tribunalul a concluzionat că, pe baza elementelor de la dosar și având în vedere obiecțiile invocate de reclamantă, reiese că asemenea măsuri, care urmăresc să demonstreze că certificatele în litigiu sunt documente autentice, nu sunt nici pertinente, nici necesare pentru soluționarea prezentului litigiu. În exercitarea puterii de apreciere de care dispune, Tribunalul a decis,

48 — În sensul articolului 49 din Regulamentul de procedură, indiferent de stadiul procedurii, Tribunalul, după ascultarea avocatului general, poate dispune orice măsură de organizare a procedurii sau de cercetare judecătorească. Măsurile de organizare a procedurii urmăresc să asigure pregătirea cauzelor pentru judecată, derularea procedurilor și soluționarea litigiilor în cele mai bune condiții. Potrivit unei jurisprudențe constante, Tribunalul va aprecia dacă măsurile de cercetare judecătorească sunt adecvate pentru soluționarea litigiului. A se vedea Hotărârea din 22 februarie 2000, ACAV și alții/Consiliul (T-138/98, Rec., p. II-341, punctul 72), și Hotărârea din 16 mai 2001, Toditec (T-68/99, Rec., p. II-1443, punctul 40). În acest sens, Tribunalul dispune de o marjă de apreciere în limitele impuse de Regulamentul de procedură.

49 — A se vedea punctul 105.

așadar, că nu era necesar să recurgă la astfel de măsuri. Această decizie nu poate fi contestată din punct de vedere juridic.

127. În consecință, este necesar să se respingă și acest motiv de recurs.

5. Al cincilea motiv de recurs: calificarea juridică a documentelor și/sau a situațiilor de fapt cu privire la neîndeplinirea obligațiilor, imputabilă autorităților turce și Comisiei

128. Cu titlu introductiv, trebuie menționat că recurenta, prin intermediul celui de al cincilea motiv de recurs, contestă în special constatări și aprecieri de fapt ale Tribunalului care nu pot face în principiu obiectul prezentei proceduri. Examinarea acestora este admisibilă numai în măsura în care se urmărește verificarea calificării lor juridice, precum și a consecințelor juridice formulate de Tribunal în temeiul acestora pentru a nega existența unei „situații speciale” în sensul articolului 239 din CVC [50].

50 — În cazul în care Tribunalul a constatat sau a apreciat fapte, în sensul articolului 225 CE, Curtea are dreptul să verifice calificarea juridică a acestor fapte și a consecințelor juridice formulate de Tribunal în temeiul lor [a se vedea în acest sens Lenaerts, K., Arts, D., și Maselis, I., citați anterior (nota de subsol 20), p. 457, punctul 16-007]. Astfel cum a concluzionat Curtea în repetate rânduri, această calificare privește o chestiune de drept care poate fi prezentată ca atare Curții în scop de examinare în cadrul unui recurs; a se vedea Hotărârea din 19 octombrie 1995, Rendo și alții/Comisia (C-19/93 P, Rec., p. I-3319, punctul 26), Hotărârea din 29 aprilie 2004, Parlamentul European/Ripa di Meana și alții (C-470/00 P, Rec., p. I-4167, punctul 41), și Hotărârea din 3 martie 2005, Biegi Nahrungsmittel și Commonfood/Comisia (C-499/03 P, Rec., p. I-1751, punctul 41).

129. În plus, este necesar să se rețină că, în măsura în care recurenta, în argumentele sale, pornește de la o repartizare a sarcinii probei care diferă de cea aplicată de Tribunal [51], se impune respingerea acestei opinii din perspectiva concluziilor noastre cu privire la al treilea motiv de recurs.

130. În cele ce urmează ne vom referi la presupusa neîndeplinire a obligațiilor de către autoritățile turce și de către Comisie pe care se bazează argumentația recurentei pentru a susține existența unei „situații speciale”. Pentru a evita pe cât posibil repetările, ne vom concentra explicațiile asupra aspectelor care prezintă, în accepțiunea noastră, o relevanță deosebită și vom face doar o scurtă referire la cele care au făcut deja obiectul analizei noastre juridice.

a) Cu privire la presupusa neîndeplinire a obligațiilor de către autoritățile turce

i) Aprecierea celor 32 de certificate A.TR.1 în discuție ca fiind false

131. Cu privire la aprecierea celor 32 de certificate A.TR.1 în discuție ca fiind false, este suficient să se menționeze că Tribunalul

51 — Punctul 108 din recurs.

a putut afirma cu certitudine, fără a săvârși o eroare de drept, că, în temeiul repartizării competențelor prevăzute de dreptul comunitar, stabilirea autenticității certificatelor turcești a reprezentat atribuția exclusivă a autorităților turce competente [52]. Conform susținerilor întemeiate ale Tribunalului, aceste autorități au confirmat că certificatele respective erau falsificate [53].

ii) Cu privire la certificatul A.TR.1 WVB D 437214

132. Astfel cum a constatat Tribunalul în mod întemeiat la punctul 129 și următoarele, prin scrisoarea din 22 august 2003, autoritățile turce au înlăturat toate îndoielile privind caracterul falsificat al certificatului D 437214.

133. Cu toate acestea, caracterul falsificat al certificatelor în discuție nu justifică, prin el însuși, acuzația de neîndeplinire a obligațiilor și cu atât mai puțin o participare a autorităților turce. În consecință, se impune respingerea argumentului recurentei în sensul unei neîndepliniri a obligațiilor de către autoritățile turce la calificarea drept false a celor 32 de certificate A.TR.1 în discuție.

52 — A se vedea punctul 83.
53 — A se vedea punctul 85.

iii) Neîndeplinirea de către autoritățile vamale turce a obligațiilor referitoare la ștampile

134. Trebuie respins de asemenea argumentul recurentei în sensul neîndeplinirii de către autoritățile vamale turce a obligațiilor referitoare la ștampile, deoarece aceasta nu a justificat cu claritatea necesară în ce măsură ar fi săvârșit Tribunalul o eroare de drept care ar putea fi îndreptată. Această împrejurare justifică în sine o respingere a acestui argument ca inadmisibil.

135. Cu titlu preventiv, este necesar să se arate că, în măsura în care recurenta urmărește să concluzioneze, pornind de la presupusa asemănare între ștampilele aplicate pe certificatele în discuție și cele de pe certificatele considerate conforme cu dispozițiile legale, că certificatele în cauză nu sunt falsificate, ci doar incorecte, este necesar să se răspundă că această concluzie nu poate înlocui din punct de vedere juridic aprecierea univocă a autorităților turce, din motivele menționate anterior.

iv) Neîndeplinirea de către autoritățile turce a obligațiilor referitoare la înregistrarea oficială a documentelor

136. Este necesar să se confirme concluzia Tribunalului potrivit căreia nici Acordul de asociere, nici normele de aplicare a acestuia nu prevăd în sarcina autorităților turce obligația de a ține astfel de registre. Cu toate

acestea, se confirmă și susținerea recurentei, formulată în aprecierea de la punctul 136 din cererea de recurs, în sensul că înregistrarea documentelor oficiale reprezintă o practică normală a unei autorități organizate, fiind astfel un fapt evident. În același timp, după cum subliniază recurenta, înregistrarea reprezintă și temeiul acordării de asistență administrativă conform prevederilor legale.

137. Or, această concluzie nu este de natură să susțină prin ea însăși argumentele recurentei că certificatele în discuție sunt autentice. Acest argument este contrazis de concluziile univoce ale autorităților turce. Dimpotrivă, se impune argumentația Tribunalului, potrivit căruia falsificatorii ar avea tot interesul să utilizeze pentru certificatele falsificate un număr de înregistrare ce corespunde unui certificat întocmit în conformitate cu prevederile legii. Această constatare nu cuprinde nicio eroare de drept.

v) Neîndeplinirea obligațiilor de către autoritățile turce prin participarea la eliberarea de certificate incorecte

138. Astfel cum s-a arătat anterior, Tribunalul a concluzionat în mod întemeiat că simpla împrejurare că certificatele în litigiu au fost falsificate nu justifică în sine concluzia că autoritățile turce au fost implicate în aceste falsificări.

vi) Neîndeplinirea obligațiilor de către autoritățile turce în cadrul acordării de asistență administrativă

139. La punctele 194-206 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat că autoritățile turce au cooperat în mod absolut corect. În acest sens, instanța a subliniat că verificarea certificatelor în discuție a fost dispusă chiar de autoritățile turce și că acestea ar fi verificat câteva sute de certificate într-un termen rezonabil, comunicând rezultatele verificărilor către autoritățile comunitare și facilitând în plus mai multe misiuni ale Comisiei la fața locului, în Turcia. Aceste concluzii nu pot fi contestate din punct de vedere juridic.

140. Nici tentativele de disimulare sau de obstrucționare ale autorităților turce în cadrul investigațiilor, invocate de recurentă, nu justifică formularea unei concluzii conform căreia Tribunalul ar fi apreciat în mod eronat în drept faptele care i-au fost prezentate, cu atât mai mult cu cât aceste afirmații nu sunt nici bine documentate, nici susținute de mijloace de probă corespunzătoare.

141. În măsura în care recurenta face referire la procedurile invocate în fața poliției vamale din Köln, respectiv a Finanzgericht Hamburg, trebuie să se constate că este vorba despre proceduri lipsite evident de legătură cu procedura de rambursare în speță și care nu au fost nici comunicate Comisiei pentru

a fi anexate la dosar pe parcursul procedurii de rambursare. În acest context, argumentul trebuie respins ca inoperant.

142. Sunt de asemenea inoperante și afirmațiile recurentei cu privire la certificatele D 141591 și D 412662, deoarece niciunul dintre acestea nu a făcut obiectul deciziei în litigiu a Comisiei. La punctul 199 din hotărârea atacată, Tribunalul arată că certificatul D 141591 nu face parte din categoria certificatelor în litigiu în speță, deoarece recurenta nu a formulat acțiune împotriva prelevării drepturilor ca urmare a constatării falsificării și nici nu a solicitat rambursarea drepturilor percepute, recunoscând implicit caracterul neautentic al certificatului în discuție.

vii) Neîndeplinirea obligațiilor imputată autorităților turce ca urmare a altor circumstanțe și obstrucționarea verificărilor din Mersin

143. Se impune respingerea celorlalte susțineri ale recurentei cu privire la o presupusă neîndeplinire a obligațiilor imputată autorităților turce. Aceste susțineri urmăresc să conteste constatările de fapt ale Tribunalului, fără însă a menționa cu claritate elementele care să indice existența unei erori de drept.

144. În mod întemeiat, Tribunalul a considerat ca lipsită de relevanță menționarea de către recurentă a discuțiilor sale cu biroul pentru afaceri economice al prim-ministrului turc și a suspendării urmăririi penale împotriva exportatorului recurentei, domnul Akman, fiind lipsite de asemenea de semnificație și afirmațiile sale nesusținute, potrivit cărora autoritățile turce, în ciuda mai multor misiuni ale UCLAF la fața locului, ar fi obstrucționat verificările Comisiei în Turcia. Contrar opiniei recurentei, acestea nu produc efecte asupra aprecierii de fapt. În orice caz, nu permit să se concluzioneze în sensul unei simple neconformități a certificatelor sau al unei neîndepliniri a obligațiilor de către autoritățile turce.

b) Cu privire la pretinsa neîndeplinire a obligațiilor de către Comisie

145. În total, recurenta a imputat Comisiei patru cazuri de neîndeplinire a obligațiilor care, în opinia sa, reprezintă „situații speciale” în sensul articolului 239 din CVC. În hotărârea atacată, Tribunalul a ajuns însă la concluzia că nu a existat nicio neîndeplinire a obligațiilor din partea Comisiei. După cum se va arăta în cele ce urmează, această concluzie se justifică fără rezerve.

i) Neîndeplinirea obligațiilor la controlul regimului preferențial aplicabil Turciei

146. Mai întâi, Tribunalul a constatat în mod întemeiat că, în privința pretinsei

neîndepliniri a obligațiilor referitoare la supravegherea și la controlul aplicării Acordului de asociere, trebuie să se arate că, în temeiul articolului 211 CE și al principiului bunei administrări, Comisia avea obligația să asigure o aplicare corectă a Acordului de asociere [54]. Tribunalul a subliniat că această obligație rezultă și din Acordul de asociere în sine, precum și din diferitele decizii ale Consiliului de asociere [55].

147. După aprecierea tuturor împrejurărilor situației de fapt, Tribunalul a constatat că, pentru asigurarea aplicării corecte a Acordului de asociere cu Turcia, Comisia a luat toate măsurile necesare. La punctul 238 din hotărârea atacată, Tribunalul a subliniat în mod întemeiat că, încă din momentul apariției primelor indicii de falsificare a certificatelor de circulație, Comisia a efectuat investigații în Turcia.

148. În conformitate cu principiile generale de drept procesual, Tribunalul a impus recurentei sarcina de a proba existența unei eventuale neîndepliniri a obligațiilor de către Comisie. În acest context, Tribunalul a respins afirmațiile de ordin general și suspiciunile recurentei, precum și încercarea acesteia de a realiza o analogie cu situația de fapt pe care se întemeiază Hotărârea Kaufring și alții. Tribunalul a considerat că situația de fapt respectivă nu ar fi comparabilă cu cea examinată în cauza de față, deoarece Tribunalul, în Hotărârea Kaufring și alții, a constatat că autoritățile turce au săvârșit neîndepliniri grave ale obligațiilor, între care, în special, netranspunerea dispozițiilor Acordului de asociere, care afectau totalitatea exporturilor de televizoare ce proveneau din Turcia. Respectiva neîndeplinire a obligațiilor a contribuit la apariția de nereguli în ceea ce privește exporturile, care au creat pentru exportatori o situație specială în sensul articolului 239 din CVC. Or, în opinia Tribunalului, în cazul de față nu s-a demonstrat, în privința certificatelor în litigiu, o asemenea neîndeplinire a obligațiilor.

149. În realitate, la data producerii evenimentelor care au condus la prezentul litigiu, nu existau indicii care să susțină existența de încălcări sistematice ale dispozițiilor Acordului de asociere care să ofere Comisiei motive pentru a acorda o atenție sporită controlului regimului preferențial aplicabil Turciei. Astfel, nu putea fi imputată Comisiei nicio neîndeplinire a obligațiilor. În consecință, Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept la aprecierea juridică a situației de fapt.

ii) Neîndeplinirea obligațiilor prin netransmiterea specimenelor de ștampile

150. În hotărârea atacată, Tribunalul a reținut în mod întemeiat că, potrivit normelor aplicabile în speță, nici Turcia, nici Comisia nu ar fi fost obligate să transmită specimene de ștampile sau de semnături. Din

54 — Hotărârea Curții din 26 februarie 1986, Krohn/Comisia (175/84, Rec., p. 753, punctul 17), și Hotărârile Eyckeler & Malt (citată la nota de subsol 24, punctul 165) și Kaufring și alții (citată la nota de subsol 9, punctul 257).

55 — Hotărârea Kaufring și alții (citată la nota de subsol 9, punctul 258).

acest motiv, netransmiterea de către Comisie a specimenelor de ștampile către autoritățile vamale italiene nu ar fi putut reprezenta o neîndeplinire a obligațiilor.

151. Contrar punctului de vedere al recurentei, obligația de transmitere a specimenelor de ștampile nu rezultă nici din articolul 93 din Regulamentul de aplicare a CVC. Potrivit conținutului său univoc, această prevedere nu face referire la certificatele A.TR.1 în litigiu, ci numai la formularele „APR" și la certificatele de origine „tip A" care privesc doar importul mărfurilor originare din țările în curs de dezvoltare [56].

152. Contrar opiniei recurentei, articolul 93 din Regulamentul de aplicare a CVC nu a fost declarat ca fiind aplicabil *mutatis mutandis* nici prin intermediul deciziilor adoptate conform Acordului de asociere CEE-Turcia. Această concluzie este valabilă și pentru articolul 4 din Decizia nr. 1/96. Contrar argumentelor recurentei, această prevedere nu reglementează aplicabilitatea în speță a articolului 93 din Regulamentul de aplicare a CVC. Recurenta nu recunoaște că dispozițiile legislației vamale comunitare sunt aplicabile în sfera Acordului de asociere CEE-Turcia, doar dacă și în măsura în care există o prevedere expresă în acest sens în Acordul de asociere sau în deciziile adoptate în temeiul acestuia. Or, articolul 93 din Regulamentul de aplicare a CVC nu a fost inclus până în prezent în domeniul de aplicare al Acordului de asociere. În consecință, nici recurenta nu poate cita vreo normă care să prevadă aplicabilitatea *mutatis mutandis* în speță a articolului 93 din Regulamentul de aplicare a CVC.

153. Astfel, rezultă cu claritate că, în prezenta cauză, articolul 93 din Regulamentul de aplicare a CVC nici nu era aplicabil în temeiul conținutului modului său de redactare, nici nu a fost declarat aplicabil prin Acordul de asociere CEE-Turcia.

iii) Neîndeplinirea unei obligații de avertizare în timp util a importatorilor

154. Noțiunea de neîndeplinire a unei obligații de avertizare a importatorilor în timp util presupune existența unei obligații corespunzătoare a Comisiei prevăzute în normele comunitare. Or, la punctul 270 din hotărârea atacată, Tribunalul a reținut în mod întemeiat, referindu-se la jurisprudența instanțelor comunitare [57], că nicio dispoziție din dreptul comunitar nu obligă în mod expres Comisia să îi avertizeze pe importatori atunci când are îndoieli cu privire la

56 — Această concluzie rezultă din articolul 67 alineatul (1) coroborat cu articolul 80 litera (a) din Regulamentul de aplicare a CVC, care se referă la reglementări cu privire la regimuri tarifare preferențiale pentru țările în curs de dezvoltare. A se vedea, în plus, lista certificatelor preferențiale de origine și de liberă circulație prezentată de Lux, M., în *Das Zollrecht der EG*, Köln, 2003, p. 136. Certificatele cu privire la regimul preferențial pentru mărfurile originare din Turcia sunt prevăzute cu abrevierea „A.TR", în timp ce „Form A" (certificatul de origine tip A) se utilizează pentru mărfurile originare din țările în curs de dezvoltare ce beneficiază de sistemul de preferințe generalizate (SPG) ca instrument comercial comunitar autonom în raport cu statele terțe.

57 — Hotărârile citate anterior De Haan (punctul 36) și Hyper (punctul 126).

tranzacțiile vamale efectuate de aceștia din urmă în cadrul unui regim preferențial.

155. Aceasta nu exclude însă că, în temeiul obligației sale de diligență, în anumite împrejurări, Comisia ar putea fi obligată să avertizeze importatorii comunitari în mod generalizat. O asemenea obligație de avertizare nu poate exista decât în situația în care Comisia are îndoieli serioase cu privire la legalitatea unui număr mare de exporturi efectuate în cadrul unui regim preferențial [58].

156. Astfel cum a reținut Tribunalul la punctul 273, recurenta nu a fost în măsură să stabilească în mod concludent existența unei neîndepliniri grave a obligațiilor de către autoritățile turce care să fi afectat toate exporturile de concentrate de sucuri de fructe și să fi contribuit la circulația unor certificate falsificate. Prin urmare, nu este posibilă nicio analogie cu faptele care au condus la pronunțarea Hotărârii Kaufring și alții, citată anterior.

157. Susținerile recurentei în prezentul recurs nu permit o apreciere diferită, deoarece obiecțiunile pe care le formulează la punctele 225 și 226 din cererea de recurs privesc în mod expres eliberarea de certificate de circulație „incorecte” și nu „falsificate”, astfel încât recurenta încă nu a făcut proba participării autorităților turce la aceste falsificări. În plus, recurenta invocă argumente inadmisibile, deoarece susținerile sale urmăresc în mod expres o nouă apreciere a situației de fapt și nu se rezumă exclusiv la o analiză în drept a motivării Tribunalului, aspect care nu intră în competența Curții, ca instanță de recurs.

158. În orice caz, trebuie reținut că Tribunalul, la punctul 274 din hotărârea atacată, a considerat că importurile recurentei, în litigiu în speță, datează din perioada aprilie 1995-noiembrie 1997, în timp ce îndoielile cu privire la autenticitatea certificatelor A.TR.1 și la regularitatea conținutului acestora nu au apărut decât ulterior, mai exact începând cu anul 1998. În consecință, Comisia a putut să își dea seama de existența certificatelor falsificate numai după detectarea de către autoritățile vamale italiene a primului certificat falsificat și deschiderea unei proceduri de investigație. Astfel, se poate concluziona că, presupunând chiar existența obligației Comisiei de avertizare a importatorilor comunitari începând cu anul 1998, această situație nu ar fi produs niciun efect asupra importurilor în litigiu în prezenta cauză, realizate între anii 1995 și 1997.

159. În consecință, Tribunalul a reținut în mod corect inexistența unei obligații a Comisiei de avertizare în timp util a importatorilor.

58 — A se vedea Hotărârea Hyper (citată la nota de subsol 23, punctul 128).

iv) Neîndeplinirea obligațiilor în ceea ce privește elucidarea și aprecierea situației de fapt în cadrul investigațiilor din Turcia

160. Cu privire la obiecția de neîndeplinire a obligațiilor în ceea ce privește elucidarea și aprecierea situației de fapt în cadrul investigațiilor din Turcia, la punctul 284 din hotărârea atacată, Tribunalul, fără a săvârși o eroare de drept, a stabilit că recurenta nu și-a întemeiat argumentația pe elemente de probă concludente. În mod corect, în urma aprecierii situației de fapt, acesta a stabilit că, prin intermediul misiunilor, Comisia a investigat și apoi a apreciat în mod corespunzător ansamblul faptelor pertinente.

161. În măsura în care, prin acest motiv de recurs, recurenta invocă din nou o repartizare eronată în drept a sarcinii probei, această susținere trebuie respinsă în lumina argumentelor noastre cu privire la al treilea motiv de recurs.

162. Este necesar să se constate, în plus, că recurenta își întemeiază de altfel motivul de recurs pe argumente inadmisibile, deoarece susținerile sale urmăresc în mod expres o nouă apreciere a situației de fapt și nu se rezumă exclusiv la o analiză în drept a motivării Tribunalului. În special, recurenta nu a stabilit cu suficientă claritate în ce măsură Tribunalul se face vinovat de săvârșirea unei erori de drept. Având în vedere că acest motiv nu respectă cerințele procesuale privind recursul, trebuie de asemenea să fie respins.

c) Concluzie intermediară

163. În concluzie, trebuie reținut că, în speță, nici autoritățile turce, nici Comisia nu și-au încălcat obligațiile, motiv pentru care nu există o „situație specială” în sensul articolului 239 din CVC și al articolului 905 din Regulamentul de aplicare a CVC. Astfel, se impune și respingerea celui de al cincilea motiv de recurs ca neîntemeiat.

6. Cu privire la al șaselea motiv de recurs: lipsa sesizării de către Comisie a Comitetului de cooperare vamală sau a Consiliului de asociere

164. Prin intermediul celui de al șaselea motiv de recurs, recurenta invocă lipsa sesizării de către Comisie a Comitetului de cooperare vamală, respectiv a Consiliului de asociere pentru a împiedica neregulile apărute în schimburile comerciale dintre Comunitate și Turcia. În opinia recurentei, hotărârea atacată este afectată de o eroare de drept, care constă în faptul că Tribunalul s-a limitat să prezinte obligațiile Consiliului de asociere, precum și pe cele ale Comitetului mixt al uniunii vamale, astfel cum au fost consacrate prin tratat, fără a efectua o calificare juridică a acestor prevederi în raport cu situația concretă. În plus, acesta nu a formulat concluziile juridice care se impuneau în ceea ce privește conduita pe care

Comisia ar fi trebuit să o adopte ca urmare a situației de fapt prezentate [59].

165. Respectiva argumentație nu poate fi reținută, deoarece Tribunalul, la punctul 239 din hotărârea atacată, a examinat cu multă atenție situația de fapt din acțiunea principală pentru a aprecia dacă sunt îndeplinite în speță condițiile de sesizare a Comitetului mixt al uniunii vamale.

166. Pentru ca această structură să intervină la inițiativa Comisiei, ar fi trebuit să fie invocat ca temei juridic articolul 52 alineatul (2) din Decizia nr. 1/95, care prevede că părțile contractante se consultă în cadrul Comitetului mixt asupra tuturor punctelor privind punerea în aplicare a acestei decizii care prezintă dificultate pentru una dintre acestea. Potrivit articolului 52 alineatul (1) din Decizia nr. 1/95, la apariția unor astfel de dificultăți, Comitetul mixt al uniunii vamale are ca misiune să urmărească buna funcționare a uniunii vamale prin formularea de recomandări destinate Consiliului de asociere. În acest sens, în mod evident, nu au fost identificate argumente care să ateste existența unor dificultăți semnificative. Dimpotrivă, trebuie să se considere că, din perspectiva disponibilității de cooperare a autorităților turce, sesizarea acestor instituții nu ar fi fost nici necesară, nici justificată.

167. Astfel, la punctul 239 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat, fără a săvârși o eroare de drept, că reclamanta nu a fost în măsură să demonstreze că, în cadrul asistenței administrative convenite cu Republica Turcia, Comisia a întâmpinat dificultăți ce justificau discutarea, în cadrul acestor organisme, a adoptării unor măsuri specifice pentru contracararea acestora.

168. În mod întemeiat, Tribunalul a statuat că nu se poate stabili nicio analogie cu situația de fapt pe care se întemeiază Hotărârea Kaufring și alții, având în vedere că nu au fost probate neîndepliniri similare ale obligațiilor de către autoritățile turce cu privire la certificatele de circulație în litigiu care să justifice existența unei situații speciale [60].

169. Din acest motiv, Comisia nu era obligată să se adreseze Comitetului de cooperare vamală sau Consiliului de asociere. În consecință, se impune respingerea acestui motiv de recurs ca neîntemeiat.

7. Cu privire la al șaptelea motiv de recurs: neluarea în considerare a unui interes legitim al recurentei cu privire la certificatul A.TR.1 WVB D 437214

170. În măsura în care, prin intermediul celui de al șaptelea motiv de recurs, recurenta

59 — Punctul 240 din recurs.

60 — A se vedea punctul 148.

invocă în mod evident termenul de trei ani prevăzut la articolul 221 alineatul (3) din CVC [61] pentru a se sustrage de la obligația de plată a drepturilor de import, este necesar să se răspundă în această privință că respectiva argumentație se întemeiază pe o interpretare eronată a dreptului comunitar.

171. Pe de o parte, această argumentație nu ține seama de faptul că prezenta cauză are ca obiect remiterea sau rambursarea de drepturi în sensul articolului 239 din CVC, și nu, cum probabil a considerat recurenta, omisiunea de înscriere ulterioară în evidența contabilă în conformitate cu articolul 220 alineatul (2) litera (b) din CVC, situație în care se aplică articolul 221 alineatul (3) din CVC [62].

Este vorba despre două categorii diferite de proceduri, cu premise procedurale și materiale distincte, care trebuie să fie examinate separat [63]. În acest sens, considerațiile ipotetice cu privire la o eventuală aplicabilitate a acestei dispoziții în cazul unei decizii diferite a Tribunalului trebuie respinse ca inoperante.

172. Pe de altă parte, aceste considerații sunt întemeiate pe opinia eronată în drept potrivit căreia Tribunalul ar fi trebuit să anuleze decizia în litigiu din motive procedurale. Or, astfel cum a susținut în mod întemeiat Tribunalul la punctul 133 din hotărârea atacată, chiar și în cazul unei anulări parțiale, ar fi fost adoptată o nouă decizie identică pe fond. Într-adevăr, potrivit celor reținute de Tribunal la punctul 128 din hotărârea atacată, la data pronunțării deciziei în litigiu, în speță la 18 decembrie 2002, având în vedere afirmațiile neclare ale autorităților turce, Comisia nu ar fi fost în măsură să ajungă în mod valabil la concluzia caracterului falsificat al certificatului D 437214. De asemenea, această concluzie s-a dovedit corectă din punct de vedere obiectiv, fapt confirmat în cele din urmă de scrisoarea autorităților turce din 22 august 2003. Potrivit jurisprudenței instanțelor comunitare însă, nu există niciun interes legitim de anulare a unei decizii pentru un viciu de formă, în cazul în care anularea deciziei nu ar putea determina decât adoptarea unei noi

61 — La punctul 254 din cererea de recurs, recurenta face referire la „termenul de trei ani prevăzut la articolul 218 alineatul (3) din CVC” care, contrar argumentelor sale, nu reprezintă totuși un termen de prescripție. Această dispoziție prevede mai curând un termen special pentru înscrierea în evidența contabilă a valorii drepturilor datorate. Termenul se aplică pentru alte cazuri decât situația obișnuită de naștere a datoriei vamale, fiind valabil astfel și pentru recuperarea ulterioară a drepturilor conform articolului 220 din CVC, la care s-a referit în mod evident recurenta (a se vedea Alexander, S., *Zollkodex*, citată la nota de subsol 10, articolul 218, punctul 6).

62 — A se vedea, de exemplu, Galera Rodrigo, S., *Derecho aduanero español y comunitario*, Madrid, 1995, p. 312, Bleihauer, H.-J., *Lehrbuch des Europäischen Zollrechts*, citată anterior (nota de subsol 10), p. 416. Ultimul autor menționat pornește de la ipoteza că o înscriere ulterioară în evidența contabilă în sensul articolului 220 din CVC care succede o decizie (în beneficiul debitorului) cu privire la remiterea, respectiv la rambursarea drepturilor de import în sensul articolului 239 din CVC poate fi luată în considerare doar dacă datoria vamală devine din nou valabilă conform articolului 242 din CVC, de exemplu, atunci când, din greșeală, a fost restituită o datorie vamală sau a fost remisă valoarea corespunzătoare a drepturilor. Un astfel de context nu este aparent în speță, deoarece decizia Comisiei nu a fost precedată de o decizie favorabilă de remitere, respectiv de rambursare, în sensul articolului 239 din CVC, cu privire la certificatele de circulație a mărfurilor în litigiu. De asemenea, nu sunt întrunite condiții care, în opinia lui Huchatz, W., *Lehrbuch des Europäischen Zollrechts*, citată anterior (nota de subsol 10), p. 379 și 380, să justifice, cu caracter general, o înscriere ulterioară în evidența contabilă în sensul articolului 220 din CVC. Această situație ar fi aplicabilă, pe de-o parte, dacă valoarea datorată nu ar fi fost înscrisă în evidența contabilă de către administrație pe parcursul termenelor de înscriere prevăzute la articolele 218 și 219 din CVC, iar, pe de altă parte, dacă valoarea datorată a fost înscrisă în evidența contabilă cu o sumă mai redusă decât cea legal datorată.

63 — A se vedea Alexander, S., *Zollkodex*, citată anterior (nota de subsol 10), anterior articolului 220, punctul 8, care menționează condițiile diferite pentru o remitere sau o rambursare în sensul articolului 239 alineatul (1) a doua liniuță din CVC, precum și o renunțare la recuperarea ulterioară în sensul articolului 220 alineatul (2) litera (b) din CVC. Această împrejurare a justificat aplicarea de proceduri paralele.

decizii, identică pe fond cu decizia anulată [64]. Astfel, decizia Tribunalului nu poate fi contestată din punct de vedere juridic.

173. În consecință, se impune respingerea și a acestui motiv de recurs.

8. Cu privire la al optulea motiv de recurs: analiza considerațiilor de echitate și a riscurilor

174. Astfel cum a constatat Tribunalul la punctul 295 din hotărârea atacată, Comisia nu s-a pronunțat asupra problemei diligenței sau a neglijenței recurentei în hotărârea în litigiu. În consecință, Tribunalul a statuat că argumentul recurentei legat de lipsa neglijenței evidente din partea sa este fără efect și, pe această bază, trebuie respins.

175. În măsura în care recurenta susține omisiunea Tribunalului de a efectua o analiză a considerațiilor de echitate și a riscului, această argumentație nu poate fi reținută, deoarece nu exista nicio obligație juridică a Tribunalului în acest sens.

176. Astfel cum recunoaște chiar recurenta la punctele 257 și 258 din cererea de recurs, încrederea operatorilor economici în autenticitatea licențelor de import, identificate ulterior ca fiind false, nu este protejată de regulă de dreptul comunitar, fiind inclusă în riscul comercial general [65]. Prin articolul 904 litera (c) din Regulamentul de aplicare a CVC, legiuitorul comunitar a realizat deja o apreciere fără echivoc a riscurilor, aceasta fiind respectată obligatoriu de instanțele comunitare la interpretarea dreptului comunitar.

177. În măsura în care recurenta deduce, pornind de la jurisprudența instanțelor comunitare, existența unei obligații generale de analiză a echității și a riscurilor în sarcina Comisiei, nu poate invoca în acest scop jurisprudența menționată. În Hotărârea Bonn Fleisch Ex- und Import [66], citată de recurentă, exista o neîndeplinire a obligațiilor de diligență atât din partea autorităților vamale ale statelor membre, cât și din partea Comisiei; or, în speță, nu există niciun indiciu în acest sens [67]. Aceeași concluzie este valabilă pentru Hotărârea Eyckeler & Malt, citată anterior de recurentă [68].

178. Prin urmare, și acest motiv de recurs trebuie respins ca vădit neîntemeiat.

64 — Hotărârea Curții din 6 iulie 1983, Geist/Comisia (117/81, Rec., p. 2191, punctul 7), Hotărârea Tribunalului din 18 decembrie 1992, Díaz García/Parlamentul European (T-43/90, Rec., p. II-2619, punctul 54), Hotărârea din 20 septembrie 2000, Orthmann/Comisia (T-261/97, RecFP, p. I-A-181 și II-829, punctele 33 și 35), și Hotărârea din 3 decembrie 2003, Audi/OAPI (T-16/02, Rec., p. II-5167, punctele 97 și 98).

65 — A se vedea punctele 70 și 112-115.

66 — Citată la nota de subsol 23, punctele 115-117.

67 — A se vedea punctele 163 și 169.

68 — Citată la nota de subsol 24.

9. Cu privire la al nouălea motiv de recurs: încălcarea articolului 220 alineatul (2) litera (b) din CVC

179. Prin intermediul celui de al nouălea motiv de recurs, recurenta invocă o încălcare a articolului 220 alineatul (2) litera (b) din CVC, care limitează înscrierea ulterioară în evidența contabilă (recuperarea ulterioară) din considerente de protecție a încrederii legitime și de securitate juridică [69]. Dispoziția menționată are ca obiectiv să protejeze încrederea legitimă a debitorului în privința temeiniciei ansamblului elementelor ce intervin în decizia de recuperare sau de nerecuperare a drepturilor vamale [70].

180. Conform acestei prevederi, trei condiții cumulative trebuie să fie reunite pentru ca autoritățile naționale să nu poată recurge la recuperarea ulterioară. Dacă sunt reunite aceste trei condiții, debitorul are dreptul să solicite renunțarea la o recuperare ulterioară [71]. Mai întâi, trebuie ca drepturile să nu fi fost percepute ca urmare a unei erori a autorităților competente. Apoi, eroarea săvârșită de acestea trebuie să fie de o asemenea natură, încât să nu poată fi detectată de un contribuabil de bună-credință, în ciuda experienței sale profesionale și a diligenței aplicate. În sfârșit, debitorul trebuie să fi respectat toate dispozițiile prevăzute de reglementarea în vigoare în ce privește declarația sa vamală [72].

181. În principiu, obiectul litigiului între părți este noțiunea „eroare”, context în care recurenta presupune existența unei astfel de erori în speță. Recurenta impută Tribunalului că nu a recunoscut participarea activă a autorităților turce la emiterea și la utilizarea celor 32 de certificate A.TR.1 în discuție în speță.

182. Această argumentație nu poate fi reținută, din considerente de drept și de fapt.

183. Pentru început, trebuie reținut că prezentarea cu bună-credință a unor documente oficiale falsificate, în special a unor certificate cu privire la regimul preferențial, nu poate fi considerată, din punct de vedere juridic, o „eroare” în sensul articolului 220 alineatul (2) litera (b) din CVC [73]. Pentru a presupune existența unei asemenea „erori”, jurisprudența Curții impune o acțiune a autorităților vamale și un raport de cauza-

69 — Hotărârea din 5 octombrie 1988, Padovani și alții (210/87, Rec., p. 6177, punctul 6), și Hotărârea din 16 iunie 1992, Belovo (C-187/91, Rec., p. I-4937, punctul 14).

70 — Hotărârea Mecanarte (citată la nota de subsol 11, punctul 19) și Hotărârea din 14 noiembrie 2002, Ilumitrónica (C-251/00, Rec., p. I-10433, punctul 39).

71 — Hotărârea Curții din 1 aprilie 1993, Hewlett Packard France (C-250/91, Rec., p. I-1819, punctul 12), Hotărârea Faroe Seafood și alții (citată la nota de subsol 13, punctul 84), precum și Hotărârea din 19 octombrie 2000, Sommer (C-15/99, Rec., p. I-8989, punctul 35).

72 — Hotărârea Hewlett Packard France (citată la nota de subsol 71, punctul 13), Hotărârea Faroe Seafood și alții (citată la nota de subsol 13, punctul 83), Hotărârea din 26 noiembrie 1998, Covita (C-370/96, Rec., p. I-7711, punctele 25-28), și Ordonanța din 11 octombrie 2001, William Hinton & Sons (C-30/00, Rec., p. I-7511, punctele 68, 69, 71 și 72).

73 — A se vedea în acest sens și Alexander, S., *Zollkodex,* citată anterior (nota de subsol 10), articolul 220, punctele 18 și 65.

litate între acțiunea respectivă și eroarea survenită [74].

184. În temeiul acestei jurisprudențe, considerăm că este posibilă delimitarea dintre noțiunile juridice „eroare” și „falsificare”, astfel încât prima să impună în mod obligatoriu o acțiune (chiar incorectă din punct de vedere obiectiv) a autorităților vamale în limita competențelor acestora [75], în timp ce o „falsificare” implică în principiu o acțiune efectuată intenționat de terți neautorizați [76]. Se constată astfel în mod clar că cele două noțiuni privesc situații de fapt fundamental diferite.

185. În consecință, debitorii care invocă cu bună-credință certificate cu privire la regimul preferențial falsificate, care nu au fost eliberate de autorități competente ale statelor terțe, nu pot beneficia de protecția încrederii legitime în sensul acestei dispoziții [77]. Această concluzie corespunde jurisprudenței Curții cu privire la domeniul de aplicare al acestei dispoziții. În acord cu jurisprudența Curții cu privire la remiterea sau la rambursarea drepturilor de import în sensul articolului 239 din CVC, se admite de asemenea, în cadrul înscrierii ulterioare în evidența contabilă conform articolului 220 din CVC, că certificatele cu privire la regimul preferențial falsificate reprezintă o componentă a riscului comercial pentru care importatorul trebuie să adopte pe cont propriu măsurile necesare [78]. Faptul că importatorul este de bună-credință nu îl exonerează de răspunderea sa cu privire la achitarea datoriilor vamale, din moment ce are calitatea de declarant al mărfurilor importate. Importatorul răspunde personal pentru plata drepturilor și pentru legalitatea documentelor pe care le prezintă autorităților vamale, chiar dacă nu mai poate repercuta prejudiciul său [79]. În principiu, importatorul va suporta personal o eventuală insolvabilitate ca urmare a refuzului de remitere a drepturilor vamale. Valoarea datoriei pentru care se solicită remiterea nu reprezintă în sine un criteriu care să influențeze

74 — A se vedea Hotărârile Mecanarte (citată la nota de subsol 11, punctul 23) și Ilumitrónica (citată la nota de subsol 70, punctul 42), și Ordonanța din 9 decembrie 1999, CPL Imperial 2 și Unifrigo/Comisia (C-299/98 P, Rec., p. I-8683, punctul 32).

75 — În accepțiunea Curții, noțiunea de eroare nu se limitează la simple erori de redactare sau de calcul ale autorităților competente, ci include orice eroare care determină neregularitatea deciziei adoptate, situație întâlnită în special în cazul unei interpretări sau a unei aplicări eronate a normelor juridice aplicabile (Hotărârea Mecanarte, citată la nota de subsol 11, punctul 20).

76 — Acțiunea intenționată și neautorizată a unei terțe părți fiind reprezentată de producerea unui fals sau de modificarea unui document autentic existent pentru inducerea în eroare, în raporturile juridice, cu privire la autor.

77 — Hotărârea Pascoal & Filhos (citată la nota de subsol 11, punctul 59 și următoarele). Sack, J., citat anterior (nota de subsol 7), volumul 1, C. II, punctul 79, p. 26, arată că, în cadrul recuperării ulterioare, nu poate fi acordată încredere în cazul unor documente cu caracter fals sau falsificate, deoarece altfel nu ar fi posibilă în practică nicio recuperare ulterioară în aceste cazuri, fiind stimulată semnificativ utilizarea documentelor de această natură. În plus, autorul face referire la dispozițiile articolului 904 litera (c) din Regulamentul de aplicare a CVC.

78 — Ordonanța CPL Imperial 2 și Unifrigo (citată la nota de subsol 74, punctul 37 și următoarele), Hotărârea Tribunalului din 9 iunie 1998, CPL Imperial 2 și Unifrigo/Comisia (T-10/97 și T-11/97, Rec., p. II-2231, punctul 62 și următoarele).

79 — Hotărârea Van Gend & Loos (citată la nota de subsol 11, punctele 16 și 17). Conform Dolfen, M., „Nacherhebung, Erstattung und Erlass von Abgaben nach dem neuen Zollkodex”, în *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, volumul 24/1993, p. 759, debitorul suportă exclusiv riscul identificării ca fals a unui document comercial, de exemplu, cu privire la originea mărfii, pe parcursul unei verificări ulterioare.

condițiile de remitere [80]. Or, este imposibil să se ceară Comunității să suporte consecințele nefavorabile ale conduitei ilegale a terților.

186. Această jurisprudență trebuie aplicată în prezenta cauză. În acest context, trebuie să se facă referire la constatările de fapt ale Tribunalului, la care acesta a ajuns fără a săvârși o eroare de drept, în sensul că cele 32 de certificate A.TR.1 în discuție reprezintă falsuri realizate fără participarea autorităților turce. Având în vedere probele insuficiente ale recurentei, Tribunalul nu a avut niciun motiv să presupună existența unui comportament activ al autorităților competente la realizarea falsurilor. În această privință, în mod justificat, Tribunalul a respins al treilea motiv ca fiind neîntemeiat.

80 — Valoarea datoriei vamale imputate recurentei depinde de semnificația economică a mărfurilor, în special de valoarea drepturilor aplicabile pentru mărfurile respective. Posibilitatea unei valori ridicate a drepturilor de import face parte din categoria riscurilor profesionale la care este expus operatorul economic (a se vedea în acest sens Hotărârea Faroe Seafood și alții, citată la nota de subsol 13, punctul 115). Valoarea datoriei pentru care se solicită remiterea nu reprezintă în sine un criteriu care să influențeze condițiile de remitere (Hotărârea Tribunalului din 13 septembrie 2005, Ricosmos/Comisia, T-53/02, Rec., p. II-3173, punctul 161).

187. Având în vedere că hotărârea atacată nu a încălcat articolul 220 alineatul (2) litera (b) din CVC, se impune respingerea și a celui de al nouălea motiv de recurs ca vădit neîntemeiat.

V — Concluziile examinării

188. Din ansamblul celor ce precedă, reiese că recursul este nefondat. În consecință, se impune respingerea acestuia în integralitatea sa.

VI — Cu privire la cheltuielile de judecată

189. Potrivit articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118 din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a solicitat obligarea recurentei la plata cheltuielilor de judecată, iar recurenta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.

VII — Concluzie

190. În temeiul considerațiilor de mai sus, propunem Curții să pronunțe:

— respingerea recursului în integralitatea sa și

— obligarea recurentei la plata cheltuielilor de judecată, inclusiv a celor efectuate în primă instanță.